

veteran

Glasiło Zveze veteranov vojne za Slovenijo • Št. 1, Leto XXI, oktober 2016

25 oktober: dan suverenosti

PRIROČNIK

veteranskih in domoljubnih organizacij
v Republiki Sloveniji za slovesnosti, praznovanja,
počastitve in žalovanja

Priročnik veteranskih in domoljubnih organizacij
v Republiki Sloveniji za slovesnosti, praznovanja,
počastitve in žalovanja je pripravljen zelo strokovno
in natančno. Je odlično zasnovan, vse stvari so
sistematično obdelane in strokovno utemeljene.

Pravila, ki jih je treba upoštevati pri izvedbi
dogodkov, obravnavanih v priročniku, so napisana
jasno in razumljivo. Skrbno izbrane profesionalne
fotografije in natančne skice odlično ponazarjajo
besedilo. Vsakdo, ki sodeluje v protokolarnih
dogodkih, navedenih v tem priročniku, bo v njem
zanesljivo našel odgovore na vsa vprašanja.

PRIROČNIK

VETERANSKIH IN DOMOLJUBNIH
ORGANIZACIJ
V REPUBLIKI SLOVENIJI
ZA SLOVESNOSTI, PRAZNOVANJA,
POČASTITVE IN ŽALOVANJA

Priročnik lahko naročite po ceni 9 EUR na naslovu uredništva:

Defensor d.o.o., Ob mlinščici 2, 1235 Radomlje, e-naslovu: defensor@siol.net ali
na tel. št. 041 947 468. Po povzetju Vam ga pošljemo po pošti, poštnina pa znaša 1 EUR.

ENCIKLOPEDIJA OROŽJA SKOZI TISOČLETJA

Enkratna izdaja naše založbe v sodelovanju
z londonsko založbo Diagram Visual
Information Ltd

Enciklopedija orožja
od leta 5000 pr. n. št do 21. stoletja!

**Enciklopedijo lahko naročite po ceni
29,90 EUR na naslovu uredništva:**

Defensor d. o. o., Ob mlinščici 2, 1235 Radomlje
ali na e-naslovu: defensor@siol.net ali
na tel. št. 041 947 468. Po povzetju vam pošljemo
knjigo po pošti, poštnina pa znaša 5 EUR.

Uvodnik

Drage bralke, spoštovani bralci, veteranke in veterani!

Pred vami je nova tiskana številka glasila »Veteran«.

Nova številka bo izšla ravno v času praznovanja obletnice odhoda zadnjega vojaka JLA iz Republike Slovenije. Prav tem dogodkom izpred petindvajsetih let smo v glasilu posvetili največ pozornosti.

Rdeča nit te številke je obeleževanje 25. obletnice naše osamosvojitve in obletnice MSNZ.

Po uspešnih pogovorih z ministrstvom za finance in predsednikom vlade je obema veteranskima organizacijama (ZVVS in Sever) uspelo z izpolnitvijo obljube o vračilu pravice do plačila dodatnega zdravstvenega zavarovanja za vse veterane, ki so dopolnili 55 let starosti.

Uveljavitev pravice je seveda povezana s sprejetjem državnega proračuna za leti 2017 in 2018 in če ne bo v parlamentu zapletov, si lahko obetamo uveljavitev pravice s 1. 1. 2017.

S tem ukrepom smo dosegli popravek krivice, ki je leta 2017 s sprejetjem ZUJF-a doletela vse vojne veterane. Krivica, ki je bila diskriminatorna, žaljiva in nespoštljiva do prispevka vojnih veteranov pri slovenski osamosvojitvi. Slovenska osamosvojitve ni bila samo politični proces, temveč tudi vojni spopad, ki je odločilno pripomogel k naši samostojnosti in suverenosti.

Iz opravljenih pogovorov izhaja, da bodo vsi, ki so v preteklosti že imeli odločbo o plačilu PZZ in so dopolnili 55 let, samodejno prejeli novo odločbo. Vsi upravičenci, ki bodo pravico uveljavljali prvič, pa bodo morali vložiti zahtevek na Upravni enoti, ki pokriva njihovo stalno bivališče.

Parlamentarni odbori so v oktobru obravnavali proračunske dokumente. Ministrstvo za delo bo imelo prihodnji dve leti na voljo 1 milijardo 460 milijonov evrov, kar je približno 20 milijonov več od letošnje porabe. Tako bodo v proračunu za prihodnje leto zagotovili dopolnilno zdravstveno zavarovanje za vojne veterane. Vest smo povzeli po izjavi ministrice za delo, družino in socialne zadeve Anje Kopač Mrak v oddaji Dogodki in odmevi – 11. 10. 2016.

V rubriki »Intervju« smo se pogovarjali s stotnikom Bojanom Vidaliem, ki je bil zelo slikovit in simpatičen sogovornik. Spominjali smo se preteklih dogodkov, se pogovarjali o sedanjosti in zrljivosti v prihodnost.

Opisujemo tudi dva letošnja pohoda na Triglav, enega z zasavskega Kuma in drugega iz Ankarana. Skratka, v tej številki je veliko zanimivega branja.

Drage bralke, spoštovani bralci, ob prebiranju nove številke glasila vam želimo obilo prijetnega branja in vse dobro.

Veteranski pozdrav!

Uredništvo

Vsebina

- 4** **Ladislav Lipič: Vsem letošnjim jubilejem ob rob**
- 6** **Intervju: stotnik Bojan Vidali, poveljnik Čete za protidiverzantsko delovanje TO Koper 43. obm. ŠTO Izola**
- 8** **Iz dejavnosti ZZVS: OZVVS Dolenjske**
- 9** **OZVVS Domžale**
- 11** **OZVVS Dravograd**
- 13** **OZVVS Lenart**
- 14** **OZVVS Maribor**
- 15** **OZVVS Gornja Radgona**
- 16** **OZVVS Zasavje**
- 17** **OZVVS Zgornja Gorenjska**
- 20** **OZVVS Zgornje Dravske doline**
- 21** **OZVVS Slovenska Bistrica**
- 22** **Pomena veteranov ne bi smeli zmanjševati**
- 24** **7. Lojzov pohod Kum–Triglav**
- 27** **19. pohod Ankaran–Triglav**
- 30** **Četa za protidiverzantsko delovanje TO Koper 43. obm. ŠTO Izola**
- 32** **Kam in kdaj je odšla digniteta majorja slovenske vojske?**
- 33** **Protestno pismo**
- 34** **Od nas so se poslovili**

.....

Glasilo Veteran je informativno glasilo Zveze veteranov vojne za Slovenijo • E-naslov: veteran@zvvs.si • **Spletna stran:** www.zvvs.si • Glasilo Veteran je prvič izšlo maja 1996. • Leto XXI, oktober 2016, št. 1 • **Izdajatelj:** Predsedstvo Zveze veteranov vojne za Slovenijo, p. p. 2780, Rojčeva ulica 16, 1110 Ljubljana, tel. (01) 524 17 84, (01) 540 20 65, faks (01) 524 26 88, matična št. 1211293, davčna št. 200075715, P.R. NLB – posl. Moste, Ljubljana, št. 02012-0089693246 • **Odgovorni urednik:** Matjaž Žirovnik • **Glavni urednik:** Danijel Božič • **Redakcija:** Boris Knific • **Uredniški odbor:** Danijel Božič (glavni urednik), Matjaž Žirovnik (odgovorni urednik), Joško Člekovič, dr. Tomaž Kladnik, Marko Prvinšek • **Oblikovanje in priprava za tisk:** CTP d. o. o. • **Naslovnica:** foto milanboy • Prispevke za naslednjo številko glasila Veteran pošljite po elektronski pošti na elektronski naslov: veteran@zvvs.si ali na drugem mediju v urejevalniku Word for Windows na naslov: Zveza veteranov vojne za Slovenijo, uredništvo glasila Veteran, Rojčeva ulica 16, p. p. 2780, 1001 Ljubljana. Nepodpisanih prispevkov ne objavljamo. Vse pravice pridržane - Copyright © ZVVS Ljubljana

Letos je bilo leto jubilejev: 25-letnica naše države, 20-letnica naše veteranske organizacije in navsezadnje tudi 25-letnica odhoda zadnjega vojaka Jugoslovanske armade iz Republike Slovenije. Na vseh teh slovesnostih in obeležitvah so se zvrstili številni govori in številni govorniki.

Za objavo pa smo izbrali, po našem prepričanju, najbolj pomenljiv nagovor, ki ga je imel predsednik ZVVS Slovenije Ladislav Lipič mesecu juniju na Otočcu ob proslavitvi dneva državnosti – 25-letnici države in 20-letnici Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Dolenjske.

Vsem letošnjim jubilejem ob rob

Spoštovane veteranke in veterani 91,

Iskrene čestitke ob jubilejnem dnevu državnosti, ob 25. letu naše države in naše domovine. Prav slednji, domovini, želim nameniti nekaj več misli, kajti ko slišimo to besedo, nas navdaja ponos, samozavest, pripadnost in misel na dom. In dom je kraj, kjer smo doma, kjer živimo, kjer imamo otroke, družino, prijatelje in znance. Zato ima ta beseda v vsakem človeku, v vsakem od nas, svoj pomen in svoje mesto. Domovina, kot je zapisal naš pesnik Zupančič, je: "...ena sama in nam vsem dodeljena". In za svojo domovino so umirali naši predniki v obeh svetovnih vojnah in tudi v naši osamosvojitveni vojni. Prav je, da se jih spomnimo s hvaležnostjo in globokim spoštovanjem.

Ob proslavljanju naših letošnjih jubilejev našem in v pozdravnih govorih izrečenih številnih lepih pa tudi kritičnih mislih se je treba spomniti vseh zaslužnih za ohranjanje in prebujanje narodne zavesti, brez katerih najverjetneje slovenskega naroda danes ne bi bilo. Čeprav so bili velikokrat v svojem času pozabljeni in prezrti, jih je v spominu ohranila domovina, kajti vsem njim je bilo skupno to, da bi nekoč naša domovina postala država. Naši generaciji so se te želje uresničile in danes imamo svojo, lastno državo!

Spoštovani veterani in veteranke, pred nami je še veliko dela. Skoraj štiri leta smo se trudili za spremembo Zakona o vojnih veteranih s katerim smo uspeli povrniti z ZUJF-om odvzete pravice in še to nismo uspeli v celoti. Pravice, ki so nam bile odvzete z "enim zamahom", smo vračali štiri leta, in ta štiri leta so nam bila vzeta, kajti v tem času nismo mogli nameniti več časa za urejanje drugih, za veterane pomembnih zadev. Marsikdo še vedno nima urejenega statusa, marsikate-

ri naš član se komajda preživlja in vsak dan je med vojnimi veterani več socialnih problemov. Kot predsednik se zavedam teh težav in v tem novem mandatu je naša naloga, da to stanje izboljšamo.

Priložnosti za čestitke in ponos je torej veliko in prav je tako, kajti čas in dogodki, v katerih smo imeli čast in privilegij sodelovati, so bili nekaj izjemnega. Ne zaradi tolikokrat poudarjene enotnosti, pač pa zaradi tovarištva, visoke stopnje samozavesti, izražene samoiniciative ter medsebojnega spoštovanja in sodelovanja. Vendar so vse našete vrednote žal postopoma izginjale in danes so le bled spomin na tisti čas, kajti obkrožajo nas sovražnost, medsebojno nespoštovanje in posledično nezaupanje in seveda popolnoma druge vrednote.

Našim voditeljem je neukrepanje za odpravo družbenih anomalij postala vrednota, ki so jo nadgradili z vrednoto pometanja težav pod preprogo in čakanjem, da se težave rešijo same od sebe. Sovražni govor je postal del našega vsakdana, risanje kljukastih križev ter metanje molotokv, zažiganje knjig, metanje svinjskih glav na gradbišče džamije, potvarjanje zgodovine, prepletanje slovenske državne zastave z zastavo neke ustaške tvorbe, katere pripadniki so morili tudi v slovenskih krajih, in na to nihče ne reagira – vse to nam narekuje, da smo glasni in da se na takšno početje odzivamo. Vse prevečkrat nasedamo razmišljanjem, da z odgovarjanjem na takšno početje tudi sami prispevamo k ustvarjanju razdora. Ali reagiranje na podtikanja in laži ni obramba človekovih pravic? Ali pa so človekove pravice dodeljene samo izbranim ljudem, brez katerih ni ne demokracije in tudi ne delovanja vlade, vsi ostali pa teh pravic nimamo?

In kje so naše institucije, ki bi morale ob takšnih pojavih odločno ukrepati? Torej tudi danes zastavljam vprašanje sebi in

vam: ALI BITI TIHO? Ali skloniti glavo in gledati ter poslušati laži, zanikanje prispevkov drugih v procesu osamosvojitve ter početje, ko se na vabila za različne dogodke zapiše ime nekoga, ki za to ne ve nič in ko se na že postavljeno spominsko obeležje lepijo znaki neke druge organizacije, ki si lasti vse zasluge za osamosvojitve. Mar res kdo misli, da bo z neodgovarjanjem in smrtno tišino, z delitvijo zaslug po načelu malo meni, malo tebi, z delitvijo častnih pokroviteljstev in odlikovanj po petindvajset letih kakor koli prispeval k umiritvi strasti?

Ali smo v razumevanju demokracije res prišli do stopnje, ko je nekaj dovoljeno le posvečenim, vsi drugi pa smo le ubogi statisti, ki imamo pravico le izpolnjevati svoje obveznosti do države?

Ali veterani ,91, združeni v ZVVS in PVD SEVER' nimamo pravice na naši javni RTV do predstavitve neznanih junakov osamosvojitve, kar smo želeli ob letoš-

njem jubilejnem letu, pa smo bili zavrnjeni z zelo zgovorno tišino. Hkrati pa se najde ta čas in denar za nekakšno uravnoteženo mojstrovino, ki ponovno prispeva k razdoru in sejanju dvoma, kdo ima prav in kdo je bolj zaslužen za nastanek naše države.

Da, lahko smo tiho in sklonjenih glav izpolnjujemo svoje poslanstvo. Ob tem si kdaj vzemimo čas in pogledimo, kako je potekala naša osamosvojitve, saj nam jo bodo pripovedovali ljudje, ki so bodisi rojeni po letu 1990, bodisi starejši, ki pa se jih nihče od nas ne spomni, da bi bili kdaj koli in kjer koli zraven. Tolažili se bomo, da je to pač zaradi naših let in nastopajoče demence.

Mogoče pa nas bo začudilo vprašanje našega vnuka ali celo pravnuka, ki nas bo začudeno pogledoval in vprašal' »Zakaj pa ta stric govori nekaj popolnoma drugega, kot si nam pripovedoval ti, dedek? Pa saj tebe in tvojih teritorialcev in miličnikov ni bilo nikjer.«

Naj tudi danes ponovim misel dr. Andraža Terška, zapisano v knjigi Brutalci:

»Takrat ko postane vse skupaj tako neokusno, nedostojno, žaljivo, ne nazadnje pa tudi politično primitivno in prebadajoče neintelektualno, si morda več ljudi postavlja vprašanje, ali se še izplača.«

Vojni veterani si tega vprašanja ne zastavljamo. Da, splača se enako kot takrat, ko smo stopili v obrambo samostojne Slovenije z orožjem v rokah in ko so ljudje umirali.

Danes se splača tudi zato, da pomagamo preprečevati nadaljevanje strankarskih in ideoloških delitev z odločitvijo, da bomo za svoje vodilo imeli vrednoti, kot sta PRAVIČNOST in POŠTENOST. Zato pozivam vse, da se nam pridružite v sledenju teh vrednot!

Naj živi Slovenija, naša domovina!

*Ladislav Lipič,
predsednik ZVVS Slovenije*

Intervju: stotnik Bojan Vidali – poveljnik Čete za PDZ TO Koper – 43. obm. ŠTO Izola

NAJPOMEMBNEJŠE SE JE ZGODILO ŽE PRED VOJNO ...

Kariere in življenjske poti veteranov vojne za Slovenijo so silno različne, številne tudi manj znane ali povsem nepoznane. Med pogovorom s tokratnim sogovornikom, stotnikom – tedaj kapetanom Bojanom Vidalijem, ki je poveljeval Četi za protidiverzantsko delovanje TO Koper iz sestave 43. območnega štaba TO Izola, je prišel v ospredje vtis, da sodi v omenjeno kategorijo. Kariere – bolje rečeno življenjske poti ni nadaljeval v To in potem v Slovenski vojski, pač pa se je posvetil svojemu podjetju ni gradbeništvo. Kljub neizpodbitnemu dejstvu, ki ga zaznaš po nekaj izrečenih mislih v pogovoru z njim, da gre za zrelo in odgovorno osebnost, ki bi zlahka opravljala poklic profesionalnega vojaka - častnika. Doma je iz danes obmejnega Kubeda, kjer sta z očetom že v letu 1990 skrivala orožje TO. Na tiste dni pa gleda s ponosom, čeprav pravi, daje spomin minljiv in je danes zaporedje dogodkov in datumov že malček zamegljeno.

Na Primorskem radi pravite, da se je v vojni za samostojno Slovenijo pri vas vse začelo že dan prej, celo knjiga (dokumentarni film?) nosi ime, Dan prej!

»Res je, aktivni smo bili praktično celo leto pred osamosvojitveno vojno. Že 28. septembra 1990 smo vsi pripadniki protidiverzantske čete TO Koper, delovala je v okviru 43. območnega štaba TO Izola, dobili orožje od koprške občine. Naložili smo ga kar v kombi in odpeljali k nam domov v Kubed. Tam smo v jami – na zemljišču očeta – kombi skrili za teden dni. Vse to orožje smo dobili brez zadolžnice - reverza. Vsak pripadnik voda je dobil avtomatsko puško, komandir pa še zaboj streliva 7,62. Naša četa je bila prva enota v 43. obm. ŠTO Izola, ki je bila vpoklicana.

Vaje smo imeli pogosto. Zanimiv pa je bil način sklicevanja: pozivov nismo pošiljali, medsebojno smo se zelo dobro poznali in se zbrali kar po telefonskem pozivu. Naša četa je bila mo-

bilizirana v samo štirih urah! Imeli smo vozila, seveda so bila ta sicer v lasti podjetij – zasebnikov – in podobno.

Od septembra 1990 smo se dejansko vseskozi usposabljali. Organizirali smo dežurstva po vodih naše protidiverzantske čete. Dežurali – stražili smo tudi na koprskem Vojaškem odseku, kjer so hranili sezname nabornikov iz Kopra, za katere nismo hoteli, da bi se znašli v rokah JLA, ki jih je seveda hotela zase.«

Dnevi samostojnosti so se konec junija 1991 približevali, zagotovo ste pričakovali, vedeli ali vsaj slutili, kam se stvari obračajo. Kako so potekale v vaši četi?

»Pripadniki čete za protidiverzantsko delovanje smo teren odlično

poznali, končno smo tu živeli in poznali tudi vse prebivalce. Vedeli smo za vse pohodne poti, za neprevozne – z avtomobili, tovornjaki, oklepniki... – in za prevozne. Našo četo so sestavljali komandni oddelek in trije vodi. En vod je pokrival območje Kopra – iz podjetja Lama, drugi vod področje Izole, tretji vod pa območje Škofij.

Vpoklic smo izvedli 24. junija 1991, mobilizacijsko zbirališče je bilo na Vanganelu. Zjutraj naslednjega dne pa smo odšli na območje tovarn Lama in Iplas, tam pa dobili tudi protioklepno orožje – ose in zolje. Takrat smo postavili tudi blokado na Črnem kalu.«

Potem se je vse skupaj stopnjevalo, kako se spominjate?

»Ne vem, če bom časovno in v zaporedju dogajanja čisto dosleden, to gre kar malo iz spomina. So pa dogodki zabeleženi, na srečo. Že 25. 6. 1991 smo imeli sestanek v koprskem podjetju Lama s komandirji takratne milice. Dobili smo nalogo zasedbe mejnega prehoda Škofije, zasedli smo ga v noči s 25. na 26. junij 1991. Zasedli smo položaje in zavarovali dostope do mejnega

prehoda. Razmestili smo se v tri skupine, ena je zasedla položaje na desni strani, druga na levi strani mejnega prehoda, tretja pa je iz bližine t.i. ‚rdeče hiše‘ nadzorovala dostop do prehoda.

Pripadniki enote Jugoslovanske armade so se odpravili peš proti Tinjanu. V enoti JA so bili večinoma naborniki in, tako smo opazili, kar dobro preplašeni, samo poveljnik je bil ostrejši, pogumnejši. Kolona JA je, kot smo sklepali, nameravala blokirati mejna prehoda Škofije in Lazaret, usmerila se je proti karavli Moretina.«

Vojaki Jugoslovanske vojske so bili čisto ob meji z Italijo, naši pripadniki pa so imeli nalogo izobesiti našo zastavo. Pripadniki prvega voda naše čete za protidiverzantsko delovanje so se soočili z njimi ‚prsa v prsa‘. Niso še imeli povelja za polnjenje orožja česar pa pripadniki JA seveda niso vedeli.

Verjetno je danes pogled na dogajanje drugačen, kot je bil takrat?

»Zavzeli smo mejni prehod, vojakov JA pa je bilo precej manj. Še danes pa mi ni jasno, zakaj smo potem, ko smo zavzeli mejni prehod, dobili ukaz da mejni prehod zapustimo. Ukaz smo sprejeli in se umaknili, zasedli pa so ga vojaki JA. Že popoldne pa smo imeli sestanek z našimi pripadniki glede moralne in praktične pripravljenosti. Znašli smo se v vojni...«

Na črnokalskem klancu pri kamnolomu je cestno podjetje Koper postavilo blokado, mimo katere kolona štirih vozil JA ni uspela. Pripadniki JA so se dlje časa zadrževali izven vozil, potem pa peš odšli proti obmejni stražnici - karavli Moretini, vozila pa so se vrnila. Morala pripadnikov JA je bila povsem na psu in v tem smo videli priložnost, da jih zajamemo brez boja. Pa ni bilo ukaza za to. Blokado smo kasneje umaknili in sprostiti promet proti prestolnici, kjer je bila zvečer proslava ob razglasitvi samostojnosti.

Naslednjega dne je sledil še prilet helikopterjev (3) JA. Pripeljali so zvezne miličnike, ki naj bi zasedli mejni prehod. Helikopterje bi lahko tudi sestrelili, če bi dobili takšno povelje. Ukaz je prišel prepozno in pripadniki JA so odšli v karavle in se organizirali. Vsa ta dogajanja opisuje knjiga Dan prej.«

Ste tudi bojno delovali?

»Potem so sledile priprave za napad na karavlo. Milica se je medtem že pogajala na Škofijah. Potem smo 28. 6. blokirali mejni prehod Škofije in vse smeri proti karavli Moretini. Ko smo šli proti Škofijam, nas so na poti ustavili miličniki z vprašanjem, ali imamo v oborožitvi tudi protioklepna sredstva. Imeli smo oso in zoljo. Zatem smo onespobili BOV, ki je peljal proti Škofijam, kasneje so ga usposobili za delovanje in z njim varovali prehod iz Hrvaške pri Dragonji. Ko smo se odpravljali proti mejnemu prehodu, smo postavili še eno protioklepno blokado. Na Škofijah je bil en sam nasprotnikov oklepnik. Do nas je prišel vojaški poveljnik s Škofij, zelo je bil nervozen.

Sledil je neljub dogodek, 29. 6. 1991 so miličniki odprli ogenj na vozilo pinzgauer – pravzaprav vrnil, ker se iz pinzgauerja

vsul rafal krogel proti njim, in ga uničili, v tem napadu pa so bili mrtvi dva pripadnika JA in civilna oseba. Po postavitvi blokade so se začela pogajanja, pritiski in podobno. Pustili smo koridor, da se JA umakne z mejnega prehoda. Zatem smo zavzeli še karavlo Hrvatini, ki ji je poveljeval Slovenec.

Kasneje so naši četi za protidiverzantsko delovanje dodelili še dva voda – piranski in izolski protidiverzantski vod - in skupaj smo imeli v četi pet vodov in komandni oddelek. Oboroženi smo bili večinoma z avtomatskimi puškami, pa tudi s protioklepnimi zoljami. Je bilo pa orožje, ki smo ga imeli, pravzaprav namenjeno šolanju, dodatna - protioklepna sredstva smo dobili dan po mobilizaciji.

Sledile so seveda tudi rošade v sami enoti, samo enega od pripadnikov smo moral zaradi prevelikega strahu napotiti domov ...«

Kako pa bi označili svojo četo?

»Nasploh smo bili zelo pogumna enota, pripadniki pa zreli in niso počeli nobenih neprijetnosti, neumnosti in provokacij. Ljudje iz našega okolja pa so takrat ‚skrbeli‘ za nas. Hrane in vsega je bilo dovolj, ljudje so bili stoddstotno z nami. Zato tudi menim, da bi se morali naši politiki zavedati, da je bila osamosvojitve zmaga ljudi, ki so bili stvari predani. Resda so bili nekateri za to ‚plačani‘ a večina vendarle ne in nekateri so zaradi angažiranja v enotah izgubili celo službe.«

Kako pa je šlo po končanih spopadih?

»Vpoklicani smo ostali v Četi za protidiverzantsko delovanje do odhoda zadnjega vojaka. Naša četa se je premaknila na območje Kubeda – Gračišča. Aktiven je ostal en vod, zavarovali pa smo teren proti Hrvaški. Potem smo spremljali konvoje JA, ki so prihajali v Koper in se pripravljali na odhod iz Slovenije. Zame se je s tem dejanjem vojna končala, prav tako kot tudi moja vojaška kariera.«

Še za konec: kaj se je najbolj vtisnilo v vašo dušo ...?

»Mislim pa, da se je najpomembnejša stvar v celotni zgodbi zgodila že pred samo vojno. Bili smo pripravljani, kar je v marsičem prispevalo k temu, da je bilo žrtev tako malo. Največje odlikovanje, ki sem ga v tem petindvajsetletnem obdobju po vojni prejel, so bile besede primorske ženičke na neki slovesnosti: »Bili ste pogumni in previdni, zato se je izšlo, kot se je!«

In še na nekatere fragmente bi na koncu opozoril: v četo smo 24.6.1991 prišli z zvezdami na kapah. Kape so morale imeti ščitnike – ‚šilte‘, da smo se tako ločevali, kajti pripadniki JA so imeli domala enake uniforme. Zvezde pa smo dali dol s kap 26. 6. 1991.

Pa še nekaj: takrat, tik pred vojno za osamosvojitve, me je premotila reorganizacija TO. To nam je povzročilo nemalo težav, kajti ljudje se medsebojno nismo poznali. Potem ne več, kako s kom, na koga se lahko zaneseš, na koga lahko računaš ...«

Boris K.

OZVVS DOLENJSKE 20 LET DOLENJSKIH VETERENOV

V letu 2016 s ponosom praznujemo 25-letnico samostojne države Slovenije, hrati pa tudi 20-letnico Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Dolenjske. Območno združenje je v okvirju praznovanja navedenih obletnic pripravilo obsežen program dejavnosti, ki je potekal skozi ves mesec junij.

Skupaj s Pokrajinskim odborom ZVVS smo izvedli dva strokovna posveta in izdali »Zbornik o vlogi Teritorialne obrambe Dolenjske v procesu osamosvajanja Slovenije na vojaškem področju«. Zbornik je bil natiskan v 1200 izvodih, vsebuje kar 734 strani, v njem pa 50 avtorjev opisuje svoje dogodke in videnja v vojni za Slovenijo. Veterani smo s tem želeli pisno dokumentirati zgodovinske dogodke in preprečevati prikrojavanje zgodovine in lastninjenja zaslug osamosvojitve. V mesecu juniju smo veterani Dolenjske obeležili svojo 20-letnico delovanja, katero smo počastili s slovesnostjo na Otočcu, in od Zveze veteranov Slovenije ter MO Novo mesto prejeli posebno priznanje. V sklopu letnega programa smo organizirali tradicionalno veteransko druženje na Otočcu, udeležilo se ga je več kot 250 članov in ob veselem druženju z obujanjem spominov počastilo visoke jubileje ter obujalo spomine na dogodke iz osamosvojitvene vojne.

Skupaj s TV Vaš kanal smo pripravili pogovorno oddajo »ZMAGALI SMO«, v kateri so sodelovali naši člani generalpodpolkovnik Albin Gutman, podpredsednik ZVVS, brigadir Marjan Grabnar, polkovnik Janez Butara in predsednik OZVVS Dolenjske Jože Ribič. Oddaja je bila namenjena ohranjanju spo-

mina na čas priprav in vojne za Slovenijo ter izdaji zbornika z dogodki, ki bi bili pozabljeni, če ne bi bil zapisani. Spregovorili smo tudi o načrtih veteranov v prihodnosti.

Na sam praznik državnosti - 25.6. - smo veterani organizirali drugi spominski pohod po poti spominov iz osamosvojitvene vojne, posvečen prvemu oddanemu strelu v osamosvojitveni vojni, imenovan POGANCI 1991-2016. V vseh navedenih aktivnostih smo dolenjski veterani sodelovali in počastili tudi spominski dan MO Novo mesto, ki ga občina vsako leto obeležuje ob prazniku državnosti. Župan MO Novo mesto je skupaj s predstavniki veteranov in Slovenske vojske položil venec ob spomeniku na Pogancih.

Skupno smo se poklonili tudi v Prečni na grobu Franca Uršiča, ki je pod streli agresorske vojske padel v bojih na Medvedjeku v juniju 1991. Predstavniki dolenjskih veteranov smo se udeležili proslave na Medvedjeku, otvoritve razstave spominov na osamosvojitveno vojno v Metliškem muzeju, osrednje belokranjske proslave v Črnomlju, državne proslave v Ljubljani in državne veteranske proslave v Velenju.

S posebnim zadovoljstvom smo se dolenjski veterani udeležili občinske proslave v Šentjerneju. Veterani Šentjerneja so sicer vsi tudi člani dolenjskega združenja, vendar so zanje in vse druge udeležence vojne za Slovenijo iz občine Šentjernej pripravili izredno lep sprejem, ga počastili z akademijo in udeležencem predali posebno zahvalo. Priznanje ob svoji 20-letnici je iz rok župana Radka Luzarja prejela tudi OZVVS Dolenjske.

Veterani OZVVS Dolenjske ob tem izrekamo organizatorju izredno pohvalo in zahvalo, saj do sedaj ne poznamo primera, da bi se še katera občina v državi spomnila in povabila vse udeležence vojne za Slovenijo in se jim skupaj zahvalila za prispevke v letih priprav in vojni 1991. V mesecu, ko smo obeleževali 25-letnico rojstva države smo sodelovali tudi pri urejevanju dovozne poti veteranu vojne za Slovenijo in članu Društva vojnih invalidov Dolenjske Antonu Martinčiču iz Tomažje vasi. Delo smo opravili v sodelovanju z Občino Škocjan, ki za to zasluži tudi posebno priznanje.

Vse našteje aktivnosti veteranov Dolenjske štejemo med darila ob 25. rojstnem dnevu države Slovenije, za katero smo bili v pripravah leta 1990 in vojni za Slovenijo 1991 pripravljeni dati tudi svoja življenja, ko smo z orožjem v roki zavarovali odločitev slovenskega naroda o samostojni državi.

OZVVS Dolenjske

Zanesljivo z vami že 20 let
POŠTA SLOVENIJE

OZVVS DOMŽALE Z LETNEGA ZBORA VETERANOV VOJNE ZA SLOVENIJE DOMŽALE

V Domžalah se nas je na letnem zboru OZVVS Domžale zbralo skoraj sto veteranov vojne za Slovenijo. S svojo prisotnostjo so naš zbor počastili tudi gostje: delegacije OZVVS Kočevje, Vrhnike, Grosuplja, Kamnika in veteranske organizacija Sever Ljubljana.

Najprej smo si ogledali film iz časa osamosvajanja, nato pa smo z Zdravljico svečano začeli zbor. Predsednik delovnega zbora dr. Janez Kušar je učinkovito vodil dogajanje. V poročilu predsednika OZVVS Domžale je bilo naštetih skoraj petdeset akcij in dogodkov, ki se skozi leto zvrstijo in bogatijo dejavnost in pomen naše veteranske organizacije.

Poudaril je predvsem petindvajsetletnico MSNZ, seznanjanje s tematiko novejšje zgodovine učence osnovnih šol domžalske upravne enote, pohod Po poteh vojne za Slovenijo, na katerem mlade Srednje šole, Domžale na inovativen način seznanjamo z dogodki izpred petindvajsetih let ter še vrsto drugih komemorativnih in športnih dejavnosti. Glede na to, da tudi na finančno poročilo sekretarja združenja Vasje Novaka ni bilo nobenih pripomb, je sklepati, da

se dela veliko, prostovoljno in v mejah zakonitosti. Na koncu so gostje pozdravili zbor in združenju zaželeli uspešno delo še naprej, mi pa smo to vzeli kot poklon, ki se ne bo – upamo - izrazil le v moralni obliki.

Zahvaljujemo se našemu članu Dušanu Grošlju, ki nas je prenesel s priložnostnim darilom. Zahvaljujemo se tudi KD Franca Bernika za gostoljubnost in pomoči Glasbene šole Domžale pri izvedbi programa. Kot je v navadi, je na koncu sledilo prijateljsko druženje vedrih in ponosnih ljudi.

J. Gregorič

RAZGOVOR Z MATEJEM ŠURCEM, AVTORJEM KNJIGE PREVARANA SLOVENIJA

Veterani vojne za Slovenijo smo medse povabili Mateja Šurca, da nam predstavi svojo zadnjo knjigo *Prevarana Slovenija*.

Po petindvajsetih letih se odstirajo tance, ki so zastirale nekatere dogodke iz časa slovenske osamosvojitve. Znano je, da se je v obdobju 1990 - 1992 veli-

ko trgovalo z orožjem. Potrebovali sta ga TO in Milica, ki sta se pripravljali na dokončno razglasitev samostojnosti. 15. maja 1990 je JLA izdala ukaz o razorožitvi TO Slovenije, nekateri štabi TO so ukaz pogumno prezrli in obdržali orožje ter opremo, ki je bila sicer last Republike Slovenije, drugim to ni uspelo.

Kot je na predstavitvi pripovedoval Matej Šurc, je bila Slovenija pod embargom za nakup orožja. Znajti se je bilo treba po svo-

je, kar pa so nekateri na Ministrstvu za obrambo in notranje zadeve vzeli malo po domače. Obrnili so se na tajno mednarodno verigo za preprodajo orožja in poslovali z njimi ter orožje nato že tudi pred osamosvojitvenimi dogodki prodajali v našo sosesčino, predvsem na Hrvaško in Bosno in Hercegovino. Glavni način plačila je bila gotovina v tujih valutah, za kar pa obstoja izredno malo urejenih evidenc. Tako so si predvsem Janez Janša, takratni obrambni minister, Andrej Lovšin, ki je vodil obveščevalno dejavnost, in Igor Bavčar, takratni minister za notranje zadeve, dovolili to nejasno prekupčevanje z orožjem. Opravljenih je bilo kar nekaj preiskav, a so na žalost vse končale pri javnih tožilcih, Tomažu Miklavčiču in kasneje Barbari Brezigar z opustitvijo.

Naš parlament bi moral sprejeti zakon o nezastaranju takšnih kaznivih dejanj, a doslej še ni bilo volje ne moči, da bi naš hram demokracije obrnil ta list v naši kratki zgodovini.

Kasneje sem se pogovarjal z poveljnikom mariborskega pokrajinskega štaba TO Vladimirjem Miloševičem in ga vprašal, če je res tako hudo, kakor je dogajanje v štajerski metropoli opisal avtor knjige. Odgovoril mi je: »Bilo je še huje!«

Zanimivo, da se še ni našel »junak« iz omenjene knjige, ki bi se ga lotil s tožbo o neresničnosti opisanih dogodkov, kot kaže, se tudi ne bo, saj smo pri nas že zdavnaj pozabili, kaj sta ETIKA in MORALNA DRŽA.

Janez Gregorič

VEČER S TONETOM PARTLJIČEM

Domžalski veterani vojne za Slovenijo smo medse povabili pisatelja, komediografa in predvsem domoljuba, ki rad piše o ljudeh, s katerimi živi, in o času, v katerem živi. Poleg tega je tudi ljubiteljski zgodovinar, saj nam je razkril, da Slovenci nismo razdvojeni zgolj zaradi druge svetovne vojne. Že v Prešernovih časih, ko se je nekako začelo narodno prebujenje, smo imeli dve struji, pa kasneje med obema svetovnima vojnoma rivalstvo med orli in sokoli.

Da se je lotil tudi politike, ga je nekako gnala narodna zavest, nam je povedal. V tistih časih je bilo tudi v parlamentu več kulturnikov, zato je bilo tudi komuniciranje na bistveno višji ravni, kot smo temu priča sedaj. Z veseljem se spominja časov, ko je v politiki sodeloval s Cirilom Zlobcem, Matjažem Kmeclom in Tonetom Pavčkom. Na pripombo: »Slovenci pravimo, da je smeh pol zdravja!« in vprašanje, kako to, da ni nikoli kandidiral za zdravstvenega ministra, saj bi lahko še naprej pisal komedije, se je le prijazno nasmehnil.

Na vprašanje, zakaj se še ni lotil pisanja o osamosvojitvenih časih, je odgovoril, da je morda le bolje še malce počakati.

Janez Gregorič

STROKOVNA EKSKURZIJA NA BOČ

V okviru praznovanja dneva veteranov smo se domžalski veterani odpravili na Boč, enega zadnjih osamelcev pogorja Karavank. Najprej smo se ustavili v Celju, kjer nam je predsednik tamkajšnjega veteranskega združenja Božidar Sevšek opisal dogodke izpred petindvajsetih let, ki so nas najbolj zanimali. Pot smo nadaljevali proti Boču, točneje Podčetrtku, kjer smo v vinski klet Emينو opravili naloge iz »orientacije« in se okrepčali z malico.

Usmerili smo se nazaj proti Boču, ki se je, navzlic oblačnemu vremenu, vzpenjal pred nami. Do planinskega doma smo se pripeljali z avtobusom. Tam nam je Vladislav Amič, predsednik OZVVS Šmarje pri Jelšah, orisal dogajanje na Boču med osamosvojitveno vojno. Tudi oddajnik na Boču sta raketirali letali

JA. Preden je posadka JA na oddajniku zapustila Boč, je še uničila večino kableske napeljave, kot skoraj povsod, od koder se je jugovojška umaknila.

Večina se nas je povzpela na vrh, bilo je sicer nekoliko spolzko, je šlo pa zato navzdol hitreje. Z vrha smo se spustili nekoliko nižje v bližino planinske kočice Velikonočnica (imenovani po značilni roži, ki uspeva v bližini). Zelo blizu, v svojem občasnem domovanju, sta nas že čakala naš veterani iz vrst MSNZ Božo Cerar in njegova žena. Zelo lepo sta nas postregla, tako da ni bilo ne žejnih ne lačnih med nami. Mimogrede smo si ogledali še prijateljevo zidnico, iz katere se nam ni preveč mudilo. Spoznali smo še eno žarišče vojnih dogodkov med našo osamosvojitvijo, tako da jih imamo v svoji zbirki že veliko, a še vedno nam jih ne bo zmanjkalo.

Janez Gregorič

*Vladislav Amič
med razlago na
Boču*

OZVVS DRAVOGRAD 14. SPOMINSKO-REKREATIVNI POHOD KOŠENJAK

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Dravograd je 25.6.2016 pripravilo 14. spominsko-rekreativni pohod KOŠENJAK 2016, s katerim smo počastili 25-letnico osamosvojitve Republike Slovenije in se spomnili na vojne dogodke v občini Dravograd leta 1990/91.

Lepo število udeležencev je prisostvovalo krajši slovesnosti in kulturnemu programu, med katerim je ZVVS podelila plaketo za 20-letnico uspešnega delovanja OZVVS Dravograd. Kar 131 udeležencev se je odločilo za rekreativni pohod na Košenjak, najvztrajnejši so vrh tudi osvojili. Tisti, ki so bili na vrhu prvič, so bili deležni pravega planinskega krsta.

Uspešno končan pohod se je zaključil v Planinskem domu Košenjak s prijetnim druženjem in obujanjem spominov na osamosvojitvene čase. Ne smemo pozabiti na še en pomemben dogodek: to je petindvajseti dvig slovenske zastave na Skali, ki prav tako opominja in združuje vedno večje število udeležencev počastitve spominov na vojne dogodke iz polpretekle zgodovine.

Predsednik OZ VVS Dravograd Srečko Krajnc

OZVVS GORNJA RADGONA RAZSTAVA MSNZ

Policijsko veteransko društvo Sever za Pomurje (PVD), Območno združenje Zveze veteranov vojne za Slovenijo Gornja Radgona, Občina Radenci ter Sava Hotels & Resorts d. d., Zdravilišče Radenci so v prostorih hotela Radin v Radencih organizirali razstavo, posvečeno 25-letnici osamosvojitve Republike Slovenije. Po odpeti državni himni v izvedbi nekaj pevcev nekdanjega mešanega pevskega zbora Radenske je v imenu organizatorjev predsednik OZVVS Gornja Radgona Nikolaj Brus pozdravil navzoče, še posebej goste, ter poudaril, da je razstava, ki so jo pripravili skupaj z Muzejem vojaške policije, posvečena 25. obletnici samostojnosti Republike Slovenije in da smo bili pred več kot dvema desetletjema priče prelomnim dogodkom, ki so postavili temelje naše samostojnosti in naše države. Slavnostni govornik, predsednik PVD Sever za Pomurje Drago Ribaš, se je zahvalil Občini Radenci in

vsem lokalnim skupnostim v Pomurju, ki se zavedajo pomena pripadnosti domovini, in novi mladi državi, ne nazadnje tudi Muzeju slovenske policije, ki je stalni sopotnik policijskih veteranov, združenih v Združenje Sever in pomaga združenju z nasveti, izdelavo in predstavitvijo razstav ter gradivom. Razstavo je podrobneje predstavila upokojena kustosinja in nekdanja vodja Muzeja slovenske policije mag. Biserka Debeljak ter povedala, da razstava prikazuje dogodke, ki so Slovenijo vodili v samostojnost in v kateri so takratni organi za notranje zadeve, z Milico, kot najbolj izpostavljeno strukturo, odigrali pomembno vlogo, predstavlja pa posredne in neposredne vzroke za okupacijo Slovenije. Glavni namen razstave je spominjati in opominjati na grozote vojne, za katere si želimo, da se ne bi nikoli več ponovile, je še povedal moderator ter na prizorišče povabil učenke OŠ Radenci, Evo Farkaš, Chiaro Nidorfer, Nino Kolar, Špelo Žitek, ki so z recitacijami in igranjem na kitaro polepšale odprtje razstave med žal maloštevilnimi obiskovalci, predvsem domačini.

Dani Mauko

OZVVS GROSUPLJE »HISTORIA MAGISTRA VITAE EST« ZGODOVINA JE UČITELJICA ŽIVLJENJA

Letos mineva 25 let, odkar smo se odločno uprli tistim, ki so nam hoteli preprečiti uresničitev stoletnih sanj po samostojni Sloveniji. Veterani vojne za Slovenijo, ki se združujemo v Območnem združenju VVS Grosuplje, smo v tem jubilejnem letu organizirali številne aktivnosti. Med drugim smo v mesecu maju obiskali Park vojaške zgodovine v Pivki. Z zanimanjem smo si ogledali razstavljene eksponate, ki nadvse nazorno prikazujejo vojaško tehniko, pa tudi drugo opremo, ki so jo različne vojske uporabljale predvsem v 2. svetovni vojni.

Najnovejši muzejski paviljon pa je posvečen tudi slovenski osamosvojitvi in vojni znanju. Razstavljena je tako tehnika agresorske JLA kot tudi bojna sredstva, s katerimi smo se pripadniki Teritorialne obrambe, Manevske strukture NZ in pripadniki slovenske Milice

Nazorni prikaz takratnega dogajanja

OD TRŠKE GORE DO SLAVNIKA

Konec prvega tedna v letošnjem maju je bil za pohodnike Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Grosuplje resnično pester. Najprej smo se v soboto, 7. maja, zjutraj odpeljali med prelepe dolenske griče, zasajene s trtami, ki nam rodijo naš tako priljubljeni cviček. Med vinogradi stojijo ljubke hišice – zidanice. Pogled na to lepoto je bil res sanjski. Pripeljali smo se do Kmetijske šole Grm pri Novem mestu, da bi se udeležili že tradicionalnega Pohoda po Slakovi poti, ki vodi od Kmetijske šole na Grm do vrha Trške gore, kjer stoji prelepa romarska cerkev.

Med potjo, in še posebej na vrhu, smo uživali ob prelepem razgledu in gostoljubju naših gostiteljev, ki so nam poleg okusne malice in seveda rujne kapljice – pripravili tudi prelep kulturni program. Uživali smo ob Slakovih melodijah, ki tako lepo odmevajo po valovitem gričevju Dolenjske. Prireditelji so nam

Še ena gasilska

uprli agresiji. Zanimivo je bilo prisluhniti razlagi takratnih dogodkov. Mlada vodička je ta del slovenske zgodovine spoznala iz knjig in pripovedovanja starejših. Pa vendar smo na koncu morali priznati, da se z vsem povedanim v celoti strinjamo, le tu in tam smo imeli kakšno drobno dopolnitev, ki je bila rezultat naših osebnih izkušenj. Po končanem ogledu smo se v tamkajšnji restavraciji okrepčali še z izvrstnim vojaškim »pasuljem«.

Ker je imela Slovenska vojska prav takrat dan odprtih vrat, smo se ustavili še v postojnski vojašnici. Na ploščadi sredi vojašnice smo si ogledali razstavljeno tehniko Slovenske vojske ter prisluhnili razlagi o njenem namenu in uporabi. Seveda je bila naše posebne pozornosti deležna tudi razvpita patria.

Še kavica v čisto pravi vojaški kantini in že se je bilo treba podati na pot proti domu. Prav gotovo ni bilo nikomur od udeležencev žal, da je žrtvoval lep pomladanski nedeljski dan za druženje s svojimi »soborci v vojni in prijatelji v miru« ter ob tem obudil spomine na leta, ki tako hitro minevajo.

Franci Zorko

predstavili tudi »cvičkovo princeso« – vinsko kraljico -, spoznli - pa smo tudi soprogo pokojnega Lojzeta, gospo Ivanko, ki se presneto dobro drži. Kako tudi ne, ko pa živi v tako lepi naravi.

Ogledali smo si spomenik Lojzetu Slaku in obiskali njegovo zidnico. Skratka, imeli smo čudovit izlet in ne prenaporen pohod. Neradi smo se spustili po poti v dolino, kjer so nam gostitelji v objektu Kmetijske šole Grm pripravili okusno malico. Poslovili smo se od dobrovoljnih in gostoljubnih Dolenjcev, se posedli na avtobus in se odpeljali proti domu. Vendar pa Stane, naš neutrudni vodja, še ni rekel zadnje besede. Predlagal je, da se naslednji dan, v nedeljo, odpravimo na Slavnik, saj nam je deževno vreme že dvakrat prekrizalo načrte za ta pohod. Seveda smo bili navdušeni – sicer ne vsi, vsak ima tudi svoje načrte; vendar se nas je osem odločilo, da gremo. Tako smo se v nedeljo zjutraj zbrali na Cikavi in se z

dvema avtomobiloma odpeljali proti Primorski. Ni nam bilo žal, vreme je bilo prelepo, občudovali smo čudovito pomladno naravo, cvetje in seveda nepopisen razgled. Videli smo Koprski zaliv, del italijanske obale in kraje, ki ležijo ob vznožju Slavnika.

Hodili smo bolj počasi, uživali smo, vsi smo bili dobre volje in po slabih treh urah prispeli na vrh 1028 m visokega Slavnika. Bilo je prelepo, razgled, dobra družba, na koncu pa še okusna malica v koči na Slavniku. Nepozabno!!

Jelka Janežič

OZVVS LENART 20 LET OBMOČNEGA ZDRUŽENJA VETERANOV VOJNE ZA SLOVENIJO LENART

Veterani vojne za Slovenijo OZ Lenart praznujemo 20. leto delovanja našega območnega združenja. Zаметki OZVVS Lenart segajo več kot 20 let nazaj, saj so se nekateri naši člani udeležili ustanovnega zbora Združenja veteranov vojne za Slovenijo, ki je bil izbran simbolično na dan koroškega plebiscita leta 1993. Leta 1996 so ustanovili Občinski odbor veteranov vojne za Slovenijo, ki se je čez dve leti, 1998, preimenoval v Območno združenje VVS Lenart.

V dvajset letih smo se pri vodenju OZVVS Lenart zvrstili trije predsedniki: Peter Leopold, dr. Marjan Toš in Darko Škerget. V našem okolju smo danes po 20 letih prepoznavno in spoštovano območno združenje, ki združuje veterane vojne za Slovenijo šestih občin osrednjih Slovenskih goric. Vsi trije predsedniki smo ponosni, da smo vsak po svojih močeh uspešno vodili združenje, da smo člani vedno bolj povezani, saj se zavedamo, da nas bo z leti vedno manj. Na slavnostni akademiji 21. maja 2016, ki je bila prav na dan ustanovitve pred 20 leti, smo ustanovnim članom Petru Leopoldu, Juliju Pečanu, Zdenku Simoniču, Ivanu Černčecu, Srečku

Postraku, Božidarju Kolarju, posmrtno pa še Francu Šijancu in Dragu Roškariču podelili spominske plakete. Za dosedanje delo je ZVVS našemu združenju podelila zahvalno listino, ki jo je v imenu predsednika ZVVS podelil podpredsednik Venčeslav Ogrinc. Na slavnostni akademiji so bili prisotni tudi župani vseh šestih občin osrednjih Slovenskih goric, predstavniki Slovenske vojske, Policijskega veteranskega združenja Sever in drugih veteranskih organizacij ter društev. Slavnostno akademijo je povezovala Darinka Čobec, z odlično izvedenim programom pa je akademijo obogatil orkester podružnične glasbene šole Lenart Konservatorija za glasbo in balet Maribor, pod vodstvom dirigenta Simona Štelcerja.

Darko Škerget

20 let OZVVS Lenart

VETERANI OZVVS GROSUPLJE NA MAISTROVEM POHODU CERKVENJAK 2016

Naše romanje na vsakoletni Maistrov pohod v Slovenskih goricah ima že kar dolgo brado. V vseh teh letih smo se Maistrovega pohoda udeležili že osmič. Letos je OZVVVS Lenart pohod organiziralo skupaj z občino Cerkevjak. V soboto, 4. junija 2016, smo se veterani območnega združenja zbrali pred Gasilskim centrom Grosuplje in se z avtobusom odpeljali proti Štajerski v Cerkevjak, ki je, kot je bilo že rečeno, letos organizator tradicionalnega Maistrovega pohoda. Kot bi prišli domov. Domačini so nas sprejeli na svoj topli, gostoljubni način, tako da se je dobra volja, ki smo jo prinesli s seboj, le še povečala. Po okusnem okrepčilu nas je pozdravil župan občine Cerkevjak gospod Marjan Žmavc, nato pa predsednik OZVVVS Lenart Darko Škerget. Predsednik Škerget je v svojem govoru poudaril pomen 25. obletnice osamosvojitve Slovenije pa tudi probleme, ki jih imamo veterani v teh časih. Sledil je zanimiv kulturni program, ki so ga v večini izvajali mladi, ki so odlično opravili svoje nastope. Bili smo navdušeni. Kot vsako leto smo skupaj s predsednikom Škergetom zapeli himno. Sprejem nas, veteranov, pozdrav gostiteljev in kulturni program kažejo na odlično sodelovanje med veteransko organizacijo, občino, šolo in vsemi občani teh krajev. Žal pa moramo ugotoviti, da ni povsod tako. Kmalu smo pod vodstvom vodje pohoda Marjana Rebernika krenili na 9 km dolgo pot. Hodili smo po prelepih Slovenskih goricah, iz Cerkevjaka proti vasi Kadrenci – Cogetinci – Cenkovo in tako pris-

pelj nazaj v Cerkevjak. Po poti smo občudovali prelepe kraje, ki smo jih že poznali, vendar so nas spet navdušili. Pomagalo je seveda tudi prelepo vreme, ki je še dodatno prispevalo k naši prešerni volji. Gostitelji so nam med potjo nudili okrepčila, da nismo bili ne lačni ne žejni, na koncu pa smo dobili še okusno malico. Skratka, Štajerci so se spet izkazali na tisti njihov pristrčni način. Seveda se bomo pohodov v Slovenske gorice še udeleževali, čas pa bi bil, da tudi mi povabimo svoje dolgoletne gostitelje v naše kraje.

Jelka Janežič

OZVVS MARIBOR 4. VETERANSKI ŠAHOVSKI TURNIR

V skladu z letnim načrtom dela OZVVVS Maribor za leto 2016 je v četrtek, 11. avgusta letos, na novi lokaciji – v gostilni Taborka, znani kot mariborska šahovska Meka, potekal četrti, lahko dodamo že tradicionalni hitropotezni šahovski turnir. Za organizacijo in izvedbo turnirja je poskrbelo ožje vodstvo združenja: Tone Korošec – predsednik, Bruno Kremavc – podpredsednik, Mišo Frajzman – član predsedstva, fotograf in Branko Vadlja – član združenja in poznan šahovski sodnik. Vabljenih je bilo 18 šahistov,

odzvalo se jih je 14, turnir pa jih je odigralo 12. V pozdravnem nagovoru se je predsednik Korošec zahvalil za udeležbo, predstavil letošnje uspehe združenja na šahovskem področju (ekipni zmagovalci na igrah Vzhodnoštajerske pokrajine (VŠP) v Bezeni pri Rušah, ekipni in posamični zmagovalci na junijskem turnirju Malečnik 2016 in ekipno drugo mesto na zveznih veteranskih športnih igrah v Krškem), čestital zaslužnim za dosežene uspehe, z enominutnim molkom obudil spomin na nedavno preminula šahista, udeleženca predhodnih avgustovskih turnirjev, Petra Ficka in Jusufa Zahoviča, in s 1. potezo e4 otvoril turnir. Turnir je bil kar močan, zaigrali so trije mojstrski kandidati, štirje prvokategorniki, eden drugokategornik in dva tretjekategornika. Igralo se je 11 kol, vsak z vsakim, z igralnim časom 5 minut za igralca. Zmaga je ponovno pripadla Danilu Kajnihu - 10 točk, drugi je bil Karl Cojhter - 9 točk, oba člana mariborskega veteranskega območnega združenja, oba tudi mojstrska kandidata, na tretje mesto pase je z 8,5 točkami tokrat zavihtel drugokategornik Slavko Vizovišek. Vsi trije so prejeli priznanja in pokale. Priznanja pa so za 4., 5. in 6. mesto prejeli še: Branko Kolar, Zlatko Hevir in Janko Petre. Slednji je izrazil željo, da se včlani v mariborsko veteransko združenje. Kaj hočemo, šah združuje in nas krepi! Ob okusnem prigrizku in kapljici rujnega je beseda dala besedo. Tudi o 5. šahovskem turnirju, načrtovanem v avgustu 2017, je bilo govora. V Taborki, mariborski šahovski Meki, se ve! Gens una sumus!

Bruno Kremavc, podpredsednik OZVVVS Maribor

OZVVS GORNJA RADGONA SODBA POPOVU JE NESPOŠTOVANJE PRAVA

Desetega oktobra 1996 je bil v Ljubljani ustanovni zbor ZVVS, na katerem je bil sprejet Statut zveze in sestavljena organiziranost zveze. Trinajst pokrajinskih štabov Teritorialne obrambe (TO) se je oblikovalo v trinajst pokrajinskih odborov (PO). Pomurski odbor ZVVS je takrat štel 15 članov, predsedoval mu je Ljubo Dražnik. Sklenili so, da se v vseh štirih pomurskih upravnih enotah ustanovijo območni odbori in točno 20. januarja 2016 je minilo 20 let od takrat, ko se je 51 udeležencev osamosvojitvene vojne '91 in nekaj simpatizerjev ter podpornikov odločilo ustanoviti takrat prvo območno združenje na področju Pomurja v gasilskem domu v Gornji Radgoni, kjer so sprejeli vsebino dela združenja, izdelali načrt dela, z glavnimi nalogami: aktivno pridobivanje članstva, pomoč pri pridobivanju statusa veterana, zagotovitev oznak, soorganiziranje svečanosti skupaj z združenjem Sever, sodelovanje s Slovensko vojsko ...

Z javnimi volitvami so imenovali 14-članski odbor, kasneje poimenovan v predsedstvo, ki je 6. aprila 1996 potrdilo za prvega predsednika Franca Zemljiča, za sekretarko Silvo Kuzma. V sredo, 20. januarja 2016, je bila v veliki zbornici OŠ Gornja Radgona sklicana razširjena seja predsedstva OZVVS Gornja Radgona (Milan Kuzmič, Nikolaj Brus, Silva Kuzma, Matjaž Perša, Branko Trstenjak, Martin Novak, Jože Makovec, Dušan Zagorc, Dani Mauko), na katero so bili vabljeni vsi podpisniki ustanovnega zbora, prisotni so bili tudi predsednik ZVVS generalmajor Ladislav Lipič, predsednik PO ZVVS Pomurje Branko Bratkovič, predsednik PVD Sever za Pomurje Drago Ribaš, Ljubo Dražnik, predsednik OZVVS Lendava ...

V odsotnosti prvega predsednika OZVVS Gornja Radgona Zemljiča je njegovo prehojeno pot med leti 1996-2006 in svoje predsedovanje od leta 2014 dalje orisal sedanjí predsednik Nikolaj Brus, o predsedovanju med leti 2006 do 2014 pa je spregovoril nekdanji, sedaj častni predsednik Jožef Makovec. Brus je omenil, da so bili člani ZVVS leta 2012 z zakonom vlade bili prikrajšani za plačilo dodatnega zdravstvenega zavarovanja, podal informacijo o izdaji zbornika z naslovom »Vloga Teritorialne obrambe (TO) Pomurja v procesu osamosvajanja«, Bratkovič pa pohvalil število članov v združenju Gornja Radgona.

Gostitelj, ravnatelj šole Dušan Zagorc je dejal, da je v času osamosvojitvene vojne kar 40 % časa preživel v šoli, kot ravnatelj sedaj prenaša tradicijo med učence, lansko leto pa so prvi v Sloveniji na šoli organizirali predavanja o osamosvojitveni vojni, kar je pohvalil tudi predsednik, generalmajor Lipič, ki je povedal, da naloga veteranov ni samo organiziranje dejavnosti, ampak tudi naglas povedati svoja mnenja, moramo se obnašati dostojno, pošteno ter se ne deliti na leve in desne. Domači župan Stanislav Rojko, tudi sam udeleženec osamosvojitvene vojne, je obudil spomine na čas, ko smo se veterani nesebično izkazali in ponudili največ kar imamo – svoje življenje.

Slavnostni govornik, Ladislav Lipič, je pohvalil aktivno vlogo in dosežke radgonskega združenja. Omenil je trenutno politično dogajanje v Sloveniji, ki na žalost mnogokrat ni v prid našemu veteranskemu združenju: »Nobeno poimenovanje ne bo izničilo tega, kar smo pred 25 leti dali: spoštovanje – pravičnost – tovarištvo, ki nas naj še naprej družijo.

Takrat si ni nihče mislil, da bo danes takšno stanje v državi, kot je. Naše delo niso samo pohodi, izleti in podobno, ampak da tudi ob takšnem početju povemo na glas svoje mnenje. Danes se nam vse to ruši, zaradi početja tistih, katerim smo takrat omogočili, da so prišli na te položaje. Na prihodnjih volitvah se zato odločimo tako, da bo država uspešna, kakršno si Slovenci zaslužimo, sodba Popovu pa je nespoštovanje prava.« Zatem je območnemu združenju predal jubilejno plaketo, najbolj zaslužnim posameznikom pa zahvalne listine za nesebičen prispevek in sodelovanje pri reševanju migrantske krize.

Predsednik Ribaš se je OZ zahvalil za skupne akcije, za dobro sodelovanje med policijo in veterani ter Nikolaju Brusu predal knjigo *Zgodovina pomurske policije in orožništva*, predsednik Brus in častni predsednik Makovec pa sta nato ustanovnim članom OZVVS Gornja Radgona podelila zahvalne listine, za katere se je v imenu vseh prejemnikov zahvalil Zdravko Stolnik.

SLOLENKE IN SLOVENCÍ SMO SPOSOBNÍ VELIKIH RAVNANJ

Območni združenji veteranov vojne za Slovenijo, Zveza slovenskih častnikov-, Borci za vrednote NOB Gornja Radgona in Policijsko veteransko društvo »Sever« za Pomurje so zvečer 3. julija 2016, na dan, ko je leta 1991 iz Gornje Radgone proti Varaždinu krenila JA, iz obmejnega mesta pa odšel zadnji vojak in odpeljal še zadnji tank okupatorske vojske, organizirali petnajsti spominski pohod ob meji. V kulturnem programu so sodelovali moderator, dramski igravec Boris Ostan, združeni pevski zbori radgonske osnovne šole in pevka Ingrid Horvatič ob spremljavi Valterja Klemenčiča na klaviaturah.

Pred sklenitvijo svečanosti je ravnatelj OŠ Gornja Radgona in član organizacijskega odbora prireditve Dušan Zagorc moderatorju Ostanu podaril izvirno razglednico, natisnjeno leta 1991, z motom »Nikoli več – Nie mehr – Never more«, v spomin na letošnje praznovanje pa so po zamisli Zagorca med obiskovalce delili razglednice z napisanim motom izpred 25 let s posvetilom v slovenskem, nemškem in angleškem jeziku: »Dragi prijatelji, mesto Gornja Radgona je doživelo barbarsko razdejanje. Pomagajte nam po svojih močeh in svojim vplivom, da se te grozote ne bi ponovile.« Moderator je po slovesnosti prisotne povabil na družabno srečanje v Dom gasilcev in civilne zaščite Gornja Radgona, kjer so organizatorji delili pravi pasulj iz kuhinje hotela Radin Zdravilišča Radenci, predsednik Pahor pa je številnim obiskovalcev na spominske razglednice »podaril« svoj avtoqram.

Besedilo in posnetki: Dani MAUKO

OZVVS ZASAVJE KUM

Sobota, 18. junij 2016. Prelepo sončno jutro, ko se veteranska sekcija pohodnikov zagriže v župske strmine nad Podkrajem pri Hrastniku. Tega jutra je bil zasavski očajnik Kum oblegan z vseh strani in vsi so hodili ali pa se vozili proti njegovemu vrhu. Kaj bi ne, saj sta se obetala srečanje domoljubov in veteranov ter proslava ob dnevu državnosti, 25. obletnici samostojnosti in 25-letnici uspešne obrambe Kuma pred letalskimi napadi. Po bočje med planinskim domom in cerkvijo svete Neže je bilo polno veteranov, pohodnikov, obiskovalcev z vse Slovenije, ki so pozdravili prihod praproščakov veteranskih in domoljubnih združenj. Navzoče je pozdravil predsednik Območnega združenja vojnih veteranov za Slovenijo Zasavje Božo Majcen, ki se je vprašal, ali bi se imeli leta 1991 za kaj boriti, če ne bi bilo Maistrovih borcev in med leti 1941–1945 slovenskih domoljubov, OF in partizanov, ki so se uprli nemškemu naci-fašističnemu stroju, ki je hotel slovenski narod izbrisati, mu vzeti jezik, kulturo in ozemlje in v tem boju z zavezniki zmagali. Poudaril je povezanost med veterani, pa naj smo takrat nosili zeleno ali modro uniformo in se marsikdaj sploh poznali nismo, pa smo stopili skupaj in premagali takrat eno najmočnejših vojska v zahodni Evropi. Tudi mimo dilem, ki nas v Sloveniji danes in sodobnem svetu pretresajo, ni zaobšel. Za zaključek je navedel verz Iga Grudna iz pesmi Sinku:

*»Naj kdor koli kdaj te praša,
kdo živi na zemlji tej,
vedi; zemlja ta je naša,
tvoji dedi spiyo v njej,
zanjo bori se naprej.«*

Po pozdravnem govoru so člani 136. samostojnega voda KS Dobovec zapeli Dolinškovo Kumljanskim veteranom. Letošnji slavnostni govornik je bil predsednik vlade RS Miro Cerar. Poudaril je, da danes ne bi imeli česa praznovati, če ne bi veterani obranili Kuma in se tudi drugod po Sloveniji hrabro zoperstavili agresorjem JA. Pozval je k sodelovanju v dobrobit slehernega prebivalca in prebivalke Slovenije in dal za vzor obe veteranski združenji. Poklonil se je vsem padlim v vojni za Slovenijo, še posebej pa umrlemu in ranjenim pri obrambi Kuma. Na koncu je spomnil, da je nekaj pomembnih korakov narejenih za boljše prihodnost in da se vlada trudi vzpostaviti pogoje za gospodarsko rast in zaposlenost mladih. V kulturnem programu so nastopali člani Rudarske godbe Hrastnik in folklorne skupine iz Trbovelj.

MM

OZVVS ZGORNJA GORENJSKA 15 LET VETERANSKEGA PEVSKEGA ZBORA ZGORNJA GORENJSKA

Veteranski pevski zbor

Meseca maja letos je minilo 15 let, odkar so gorenjski veterani prvič zapeli veteransko himno *Za samostojno Slovenijo*. Iz navdušenja ob praznovanju desete obletnice samostojne Slovenije je nastala pesem *Za samostojno Slovenijo*, darilo Franca Podjeda Sloveniji ob 10. obletnici samostojnosti. Pesem je potrebovala še pevce, ki bi jo z zanosom in ponosom peli. Te je »skupaj zbral« predsednik območnega združenja ZVVS Zgornja Gorenjska Janez Koselj in v aprilu 2001 so se pevci prvič dobili na vajah. »Dirigentsko palico« je prevzel Franc Podjed in nastal je Veteranski pevski zbor.

Od začetnih 31 veteranskih navdušencev s prvega srečanja se je število pevk in pevcev ustalilo pri 24 članih. Večina jih je v zboru že od samega začetka, nekaj pa je bilo v teh letih tudi menjav. Že ob ustanavljanju zbora je bilo dogovorjeno, da bo zbor pel pesmi, ki opevajo vsa pomembnejša obdobja slovenske zgodovine. Ker pesmi najnovejšega časa ni bilo, je bil to izziv za dirigenta. Napisal je kar nekaj novih pesmi na temo samostojne Slovenije,

nekaj novih borbenih pesmi, uglasbil pa je tudi nekatera Maistrova besedila. Zbor pa ob različnih priložnostih zapoje tudi kakšno priredbo popevke, narodnozabavne skladbe ali celo kakšno operno arijo. Več pesmi ima instrumentalno spremljavo s harmoniko, trobento in bobnom, kar daje zboru prepoznaven ton. Zbor poje z žarom, ki kaže, koliko pevcem pesem, še posebno narodna in domoljubna, pomeni. Nastopa predvsem na veteranskih prireditvah, pogosto pa tudi na slovesnostih in komemoracijah, ki jih organizirajo borci za vrednote NOB, saj so tudi partizanske pesmi stalnica njegovega programa. Vsako leto pripravi tudi tri samostojne koncerte, med drugim se novembra spomnijo s koncertom na Blejski Dobravi tudi Maistrovih borcev in Simona Sodje-Šimna, častnega občana Občine Jesenice. V petnajstih letih se je tako nabralo že približno 300 nastopov in 39 koncertov.

Pevke in pevci si želijo, da bi se zboru pridružilo nekaj mlajših pevcev, ki bi ohranjali tradicijo zbora, saj je čas, tako zboru kot tudi vsakomur izmed pevcev, dodal svojih 15 let. V teh 15 letih so najbolj ponosni na to, da so vztrajali. Včasih se je pevcem kakšna Podjedova zamisel zdela preveč smela in prezahtevna, a se je vedno izkazalo, da »kjer je volja, je tudi pot«.

Taki zahtevni, a tudi odmevni projekti, so bili zagotovo koncertna izvedba operete *Planinska roža*, koncert opernih arij, avtorska kantata *Franca Podjeda Narodnemu heroju Jožetu Gregorčiču Gorenjcu* v spomin, koncert v sklopu svetovnega veslaškega prvenstvu na Bledu *Blejski veslači* v svetovnem vrhu. Seveda se nič od tega ne bi dogajalo, če ne bi bil dirigent Fran Podjed tako vsestranski, tako poln idej in volje za njihovo uresničitev. Da bi zboru olajšal petje, se je odločil za instrumentalno spremljavo trobente, harmonike in bobna. Piše in komponira nove pesmi in priredbe za zbor ter instrumentaliste, ki zbor spremljajo. Za skupne nastope je organiziral in vodil tudi harmonikarski orkester *Ad hoc*. 15-letnico so pred dnevi počastili tudi s koncertoma v Radovljici in v Zgornjih Gorjah.

Ana Miler in Rina Klinar

14. POHOD SPOMINA IN PRIJATELJSTVA

Območno veteransko združenje Zgornja Gorenjska ima sedež v Radovljici in deluje devetnajsto leto, združuje pa veteranke in veterane iz sedmih občin na Zgornje Gorenjske. Združenje, ki je s 1190 članicami in člani največje veteransko združenje na Gorenjskem, ima pestro dejavnost, od kulturnih do športnih prireditev, srečanj in založniške dejavnosti. Leto so začeli s tradicionalnim pohodom iz Soteske preko Rovtarice do Dražgoš. Ob kulturnem dnevu so pripravili že 14. pohod spomina in prijateljstva iz Radovljice preko Bleda do Vrbe, ki je bil letos posvečen Janezu Svetini z Bleda (ustreljen 28. junija leta 1991 v Gornji Radgoni in velja za prvo civilno žrtev slovenske osamosvojitvene vojne). Kot vsako leto so tudi tokrat krenili na 15 km dolgo pot v Radovljici. Ob spomeniku Franetu Prešemu na Bledu je številne zbrane nagovoril tedanji

državni sekretar na ministrstvu za kulturo Tone Peršak (na fotografiji), zatem pa so se pohodniki odpravili na pot v Vrbo, kjer je bila osrednja slovesnost ob letošnjem državnem prazniku. Slavnostni govornik je bil predsednik republike Borut Pahor.

DVAJSETI LETNI ZBOR OZVVS ZGORNJA GORENJSKA V POLJČAH

Jubilejni, 20. letni zbor veteranov in veterank Območnega združenja Zgornja Gorenjska je februarja v Poljčah pozdravil tudi načelnik generalštaba Slovenske vojske generalmajor dr. Andrej Osterman, ki je med drugim dejal, da je delovanje veteranskih organizacij, tudi Območnega veteranskega združenja Zgornja Gorenjska, izredno pomembno, saj obe organizaciji ohranjata spomin na osamosvojitveno vojno in osamosvojitvene procese, družijo ju ohranjanje domoljubja. Zbrane je pozdravil tudi radovljiški župan Ciril Globočnik, prav tako veteran vojne za Slovenijo. Med drugim je dejal, da »premalno prenašamo vedenje o teh dogodkih na naše najmlajše, na ožje družinske člane« in da je temu potrebno posvetiti več pozornosti. Predsednik združenja Janez Koselj je dejal, da so se pripravili ali se udeležili skoraj

200 dogodkov. S kulturnim programom je letni zbor obogatil Veteranski pevski zbor, predsednik združenja pa je podelil tudi plakete Zveze veteranov vojne za Slovenijo za požrtvovalno delo. Bronaste so prejeli Marjan Markovič, Franc Kemperle, Franc Janša in Brane Ambrožič, prejemnika srebrne pa sta Božo Repovž in Leopold Bizalj.

TAJNA SKLADIŠČA OROŽJA

Leta 1990 je bilo v Sloveniji poleg 30. razvojne skupine v Kočevski Reki še 16 občinskih štabov oziroma občin, ki maja niso oddale orožja TO pod nadzor JLA. Med 16 občinskimi štabi so

bili tudi štirje na Gorenjskem: Kranj, Tržič, Radovljica in Jesenice, poveljniki štabov pa so bili tedaj Anton Rešek, Janez Ude, Janez Koselj in Bojan Šuligoj. Neoddano orožje so zatem hranili tudi v tajnih skladiščih pri zaupanja vrednih ljudeh. Tajna skladišča so bila na Zgornjem Gorenjskem: na Zgornji Lipnici, na Brdih, v Podjelju, v Srednji vasi, v Savici, na Voglu, na Breznici, na Jesenicah, na Blejski Dobravi, v Planini pod Golico, v Kranjski Gori in v Gozdu Martuljku. Območno veteransko združenje Zgornja Gorenjska načrtuje postavitev obeležij, kjer so bila pred osamosvojitvijo ta tajna skladišča orožja Teritorialne obrambe. Letos naj bi postavili šest obeležij na hišah v Planini pod Golico, na Jesenicah, v Bohinju in v Radovljici, druga pa v naslednjih letih. Tajna skladišča orožja je imela tudi tedanja milica. Policijsko veteransko društvo Sever Gorenjska je novembra leta 2014 na stanovanjski hiši zakoncev Mojce in Žarka Grilca na Blejski Dobravi postavilo spominsko obeležje "Tajno skladišče orožja milice 1990/91", decembra lani pa še na stanovanjsko hišo zakoncev Bogomile in Janeza Varla v Mostah pri Žirovnici.

SREČANJA OB 25- LETNICI OSAMOSVOJITVENE VOJNE

Območno veteransko združenje Zgornja Gorenjska je pripravilo ob 25-letnici osamosvojitvene vojne za Slovenijo na Zgornjem Gorenjskem več srečanj.

18. junija je bilo srečanje pri obeležju v Ratečah, 25. junija ob Domu veteranov v Radovljici in 1. julija na platoju Karavanke na Hrušici, ki so ga tega dne leta 1991 zapustili pripadniki JLA in zveze milice.

Otroci iz Osnovne šole Radovljica so ob tem porisali tudi oporni zid ob domu veteranov v Radovljici. Letos so na Gorenjskem izdali tudi zbornik o delovanju Teritorialne obrambe na Gorenj-

skem, kjer je predstavljeno tudi delovanje tedanjih občinskih štabov TO Radovljica in Jesenice.

JANEZ KOSELJ, PREDSEDNIK OZ VVS ZGORNJA GORENJSKA

Od leta 1997 je Janez Koselj predsednik OZVVS Zgornja Gorenjska, ki ima sedež v Radovljici in združuje veterane in veteranke iz sedmih občin na Zgornjem Gorenjskem. Kulturna, športna in založniška dejavnost in ohranjanje spomina na obdobje osamosvajanja so v središču delovanja združenja, kjer je Janez Koselj, ki živi v rojstni vasi Spodnji Lipnici, gonilna sila.

Za strojnega ključavničarja se je izučil na Jesenicah in se leta 1964 zaposlil v Železarni Jesenice. Ob delu si je leta 1967 pridobil naziv strojnega tehnika.

V Teritorialni obrambi (TO) Gorenjske se je zaposlil 16. junija 1972, najprej v Poveljstvu partizanskih enot Jeseniško-bohinjskega odreda, leta 1975 pa v Občinskem štabu TO Rado-

vljica kot operativni častnik in po vojni dolžnosti na položaju načelnika 22. brigade TO. V Sarajevu je uspešno končal tečaj za komandanta bataljona. V maju 1991. leta, ko je prišlo do reorganizacije TO, je bil imenovan za pomočnika komandanta za zaledje v 33. Območnem štabu TO Radovljica-Jesenice, ki je imel sedež na Jesenicah. V času priprav in v osamosvojitveni vojni 1991 je bil aktiven predvsem pri usposabljanju, pripravi zaledne oskrbljenosti in delovanju enot TO. Po reorganizaciji TO v Slovensko vojsko je do upokojitve v letu 1996 opravljal naloge pomočnika komandanta za zaledje 33.

Še posebej pa je svež spomin na osamosvojitveno vojno, kjer je bil Janez v ujetništvu na mednarodnem mejnem prehodu Karavanke na Hrušici dva dneva, od petka, 28. junija do nedelje, 30. junija 1991, privezan na rampo na platoju ali k radiatorju v notranjosti stavbe mejne milice. Šele po opoldanskih bojih in dogovoru o začetku pogajanj so ga izpustili. Pogajanja so se začela 30. junija, 1. julija leta 1991 pa je bil malo pred eno uro zjutraj podpisan jeseniški dogovor o umiku pripadnikov tedanje JLA in zvezne milice s treh mednarodnih mejnih prehodov in sedmih stražnic v tedanji občini Jesenice. 1. julija se je ob 15.30 začel umik tudi s prehoda Karavanke in prav na Janezovo pobudo se na platoju zberejo veterani in drugi vsako leto in obudijo spomin na tiste dni. Letošnje srečanje je bilo prav 1. julija.

Rina Klinar

12. JUNIJA 1991 NA TRIGLAVU

12. junija pred 25 leti so na vrhu Triglava razvili slovensko zastavo na devetmetrskem drogu. Zastava je bila še brez sedanjega grba, ker do takrat predlog za novi grb še ni bil sprejet.

“Na samem vrhu smo ostali do desetih zvečer, ko smo simbolično prižgali bakle,” se spominja Klavdij Mlekuž, vodja 21. alpskega-jeseniškega izvidniškega voda tedanje Teritorialne obrambe Slovenije.

V tem veličastnem podvigu je sodelovalo triindvajset mož voda, sam podvig pa je tudi močno medijsko odmeval.

PRIZNANJE OBČINE KRANJSKA GORA OZVVS ZGORNJA GORENJSKA

V Kranjski Gori je bila avgusta osrednja proslava ob občinskem prazniku (7. avgust), na kateri je kranjskogorski župan Janez Hrovat priznanje občine Kranjska Gora podelil Območnemu združenju veteranov vojne za Slovenijo Zgornja Gorenjska. V imenu združenja ga je prejel podpredsednik Janko S. Stušek, ki se je zanj zahvalil. V obrazložitvi je med drugim zapisano: »Združenje je s 1190 člani in članicami iz vseh sedmih občin na Zgornjem Gorenjskem, tudi iz občine Kranjska Gora, največje veteransko združenje med štirimi na Gorenjskem in tudi najbolj delavno. V vsaki občini na Zgornjem Gorenjskem deluje tudi občinski odbor, tako tudi v občini Kranjska Gora. Ohranjanje spomina na obdobje osamosvajanja ter kulturna, športna in založniška dejavnost so v središču delovanja združenja, ki bo prihodnje leto junija praznovalo 20-letnico delovanja. Združenje sodeluje s številnimi društvi, organizacijami, posamezniki ter občinami, zato si ob 25-letnici osamosvojitve Slovenije zasluži priznanje Občine Kranjska Gora za ohranjanje zgodovinskega spomina na obdobje osamosvajanja Slovenije v letih 1990 in 1991, kjer so imeli pomembno vlogo tudi občani in občanke občine Kranjska Gora ter za predano in raznoliko prostovoljno delo članov in članic v območnem veteranskem združenju na različnih področjih.«

Del pripadnikov 31. čete

OZVVS ZGORNJE DRAVSKE DOLINE SPOMINSKA MEDALJA 31. ČETE 83. OŠTO RS MUTA-VUZENICA

Prve dni letošnjega julija smo se v modri dvorani v Vuzenici ob 25 - letnici vojne za Slovenijo srečali bivši pripadniki - vojni veterani 31. samostojne čete 83. OŠTO RS Muta-Vuzenica. Ob kratkemu kulturnemu programu moškega pevskega zbora iz Vuhreda in skeču Matjaža Jeznika ter Uroša Medveda nam je čas druženja hitro minil. Veterani smo medse povabili tudi posameznike, ki so 31. četi leta 1991 pomagali pri oskrbi z hrano, pijačo, oblačili in prenočišči. Tem smo se še posebej zahvalili in jim podelili oštevilčene spominske kovance. Te so prejeli tudi donatorji, ki so finančno podprli delovanje društva 31. Čete. Slednje je ob tej priložnosti izdalo »Zbornik 1991-2016«, v katerem je opisana dejavnost 31. čete od mobilizacije pa do končanja vojne za Slovenijo. Objavljene so fotografije in skice iz časa osamosvojitvene vojne, članek komandirja čete ter originalni dnevnik namestnika komandirja čete iz časa osamosvojitvene vojne. Objavljen je tudi poimenski seznam - po vodih in vodstvo čete - vseh pripadnikov čete, ki so se odzvali na

mobilizacijo in sodelovali v vojni za Slovenijo. Ob tej priložnosti je društvo 31. čete izdalo in podelilo prve spominske medalje, vezane na enoto Teritorialne obrambe Slovenije.

Društvo pa pripravlja še razstavo na tematiko 31. četa v vojni za Slovenijo.

Matjaž Motaln
Predsednik društva 31. četa

Spominske medalje

REVIJA

OBRAMBA

www.obramba.com

**Naročite se lahko po E-pošti na naslov: defensor@siol.net, po pošti na naslov Defensor d.o.o.
Ob mlinščici 2, 1235 Radomlje ali po telefonu: 041 947 468 ali 059 972222.**

OZVVS SLOVENSKA BISTRICA PO KOROŠKI

Člani OZ VVS Slovenska Bistrica smo se odločili, da z ekskurzijo spoznamo Koroško in njen prispevek samostojni Sloveniji. Zbrali smo se pred kasarno Vincenca Repnika v Slovenski Bistrici, vstopili v avtobus in se odpeljali proti Koroški. Pot nas je vodila skozi Slovenske Konjice, Vitanje, Slovenj Gradec, Ravne na Koroškem proti Prevaljam in mejnemu prehodu Holmec, kjer je bila naša prva postaja. Tam nas je pričakala rahla megla in predsednik OZ VVS Mežiške doline Zdravko Moličnik ter predsednik veteranov Koroške pokrajine Vilijem Donau, ki je tudi bil naš vodnik po tem delu Koroške. Zdravko Moličnik nam je predstavil dogajanje na mejnem prehodu med 27. in 29. junijem 1991 leta kot udeleženecek takratnih spopadov za mejni prehod Holmec med pripadniki Slovenske policije in TO Republike Slovenije na eni strani in pripadniki JLA na drugi strani. Predsednik Mežiških veteranov nam je izčrpno obnovil dogajanje v tistih časih na celotnem območju od Raven na Koroškem do Črne na Koroškem. Po obuditvi spominov na spopad za mejni prehod smo si vzeli čas in se v bližnji restavraciji okrepili z jutranjo kavico in čajem. Čas je kar prehitro minil in že smo se odpravili proti Prevaljem in Šentanelu. Takoj za čudovitim kamnitim železniškim podvozom, smo se ustavili v domači koroški gostilni

Hoher, kjer nas je pričakala prava Koroška malica, po malici pa smo se odpravili proti Mežici, kjer nas je pričakal Vilijem in nas pospremil do rudnika Mežica. Pred vhomom v rudnik so nas oblekli v posebna oblačila, nadeli čelade in luči ter nas s pravim rudarskim vlakom popeljali v osrčje rudnika, v okrožje Moring. Vožnja po 3,5 km dolgem Glančnem rovu je bilo pravo doživetje, saj smo na vsakem metru čutili udarce koles. Izstopili smo na postaji v osrčju gore, 600 m pod površjem Velikega vrha in se ob spremstvu izkušenega vodnika podali po turistični poti, kjer so nam predstavili zgodovino rudarjenja in smo s pomočjo razstavljenih eksponatov doživeli pravi »knapovski ših«. V rudniku so predstavljeni načini rudarjenja in rudarska oprema, ki so jo rudarji uporabljali od začetkov pred 350 leti do zadnjih dni rudarjenja. Z vlakcem smo se polni rudarskih vtisov vmili iz rudnika. V Mežici smo se poslovili od gostitelja Vilijema in se odpravili proti Ravnam, čez Kotlje do Slovenj Gradca, kjer nas je pričakala vodička in nas popeljala skozi zgodovinsko mesto. Slovenj Gradec je tipično srednjeveško mesto z glavno ulico (Glavni trg), Trgom svobode in stransko ozko ulico. Ime »Gradec« je bilo prvič omenjeno leta 1091, kot mesto pa leta 1267.

Med najznamenitejše kulturne ustanove spadata rojstna hiša Huga Wolfa in Paučnikova bolnišnica. V mestu se nahaja tudi Koroška galerija likovnih umetnosti ustanovljena 1957 in Koroški pokrajinski muzej, ustanovljen leta 1951. Na robu starega mestnega jedra stoji Dvorec Rotenturm, ki je danes tesno vpet v mestno dogajanje. In dan se je počasi prevesil proti večeru, čas je za naslednjo postojanko, letališču Slovenj Gradec, kjer nas je v tamkajšnji restavraciji čakala slastna večerja, ob zvokih našega harmonikarja Jakca pa smo se veselo zasukali, po večerji pa smo se polni čudovitih vtisov iz naše Koroške odpravili proti domu.

Darko Kodrič

ZAKLJUČNA SEJA PREDSEDSTVA OZ VVS SLOVENSKA BISTRICA

Člani predsedstva OZ VVS Slovenska Bistrica, predsednik Nadzornega odbora in predsednik Častnega razsodišča smo se v zadnjih dneh lanskega leta sestali na zaključni seji v letu 2015 na domačiji Ivana Pristovnika v Visolah pri Slovenski Bistrici. V uvodnih besedah nas je najprej pozdravil predsednik območnega združenja Miran Krušič in se zahvalil za vso delo, ki smo ga opravili v prejšnjem letu ter poudaril, da je zadnja seja namenjena predvsem dodatni izmenjavi mnenj, kaj smo postorili v tekočem letu in kaj še nas čaka v naslednjem letu, zahvalil pa se je tudi našemu gostitelju za povabilo. Po pozdravu domačina Ivana je še vsak prisoten član podal svoje mnenje o delu v prejšnjem letu, pa tudi, kaj je bilo dobrega oziroma tudi opozoril na napake. Na koncu je svoje mnenje podal še sekretar Drago, ki je stnil misli vseh prisotnih ter zadovoljno ugotovil, da smo bili zelo delovni in uspešni na vseh področjih veteranstva ter vsakemu prisotnemu podaril priročno darilce.

Darko Kodrič

O vojnih veteranih z direktorico Direktorata za invalide, vojne veterane in žrtve vojnega nasilja Dragico Bac

POMENA VETERANOV NE BI SMELI ZMANJŠEVATI

Vseskozi je bila v ospredju delovanja ZVVS skrb za člane združenja. Še posebej po »zloglasnem« ZUJF-u, ki je veteranom odvzel nekatere temeljne pravice. Veterani so si jih sicer izborili nazaj ob podmeni, da jih prejmejo, ko se bo letni BDP povečal za dogovorjeni odstotek. Zdaj se je to zgodilo in veterani seveda pričakujejo, da bo država svojo zavezo veteranom izpolnila. O tem, in še marsičem drugem, je tekla tudi beseda z direktorico Direktorata za invalide, vojne veterane in žrtve vojnega nasilja Dragico Bac.

Koliko je danes vojnih veteranov iz obdobja osamosvojitvene vojne in kakšen pomen imajo vojni veterani v današnji družbi in kakšen odnos države in njenih institucij do veteranov?

Iz osamosvojitvene vojne je danes približno 60.000 vojnih veteranov. Vojni veterani so lahko moški ali ženske, ki so sodelovali v vojni in so zaradi svojega nesebičnega sodelovanja in zaradi njihovega prispevka k obrambi države upravičeni do posebnega varstva, ki ga nudi država. Slovar tujk opredeljuje pojem veterani kot star, odslužen vojak, zlasti vojni borec ali pa preizkušeni bojevniki. Res, da se poglobljajo družbena in socialna kriza vrednot ter kriza identitete, kar je posledica neenotnosti in delovanja parlamentarnih strank za svoje interese, vendar se pomen vojnih veteranov v današnji družbi ne bi smel zmanjševati. Človek ima večasih občutek, da postaja status vojnega veterana razvrednoten.

V danih razmerah ocenjujem, da odnos države do veteranov ni slab. Z osamosvojitvijo Republike Slovenije in agresijo nanjo leta 1991 je bila zaradi novih dejstev in okoliščin, ki so ob tem nastale, zagotovljena nova zakonska ureditev z Zakonom o vojnih veteranih. Zaradi zaslug, ki jih imajo vojni veterani za mir v državi, jim ta priznava določene pravice: zdravstveno varstvo, brezplačne vožnje in pravico do veteranskega dodatka. Celotno obdobje vojne agresije je obdobje nasilja in strahu. Zakonodajalec ni imel namena, da bi vse osebe, ki so kakor koli prostovoljno sodelovale - tudi po državljanski dolžnosti, pridobile status vojnega veterana. Gre za priznanje vojnim veteranom zaradi njihovega prispevka k obrambi države in njenih državljanov.

Kako aktivno je sodelovanje in usklajevanje med MORS, MDDSZ ter zvezo veteranov in združenjem Sever?

Z novelo Zakona o vojnih veteranih v letu 2014 se je uveljavil prenos pristojnosti glede sofinanciranja veteranskih organizacij in podeljevanje statusov društvom ali zvezam v javnem intere-

su na področju vojnih veteranov z Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti na Ministrstvo za obrambo. Tako so veteranska društva od 1. 1. 2015 v pristojnosti Ministrstva za obrambo. V okviru pristojnosti Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je izvajanje Zakona o vojnih veteranih in s tem povezano varstvo pravic vojnega veterana. Posledično se sodelovanje med Ministrstvi in nevladnimi organizacijami osredotoča oziroma izvaja le pri morebitni posamezni problematiki.

Kako ocenjujete socialni položaj vojnih veteranov in kakšne oblike pomoči omogoča aktualni Zakon o vojnih veteranih in kakšne so še druge oblike socialne pomoči za veterane?

Kljub posebnemu varstvu, ki ga zagotavlja Zakon o vojnih veteranih, ne moremo prezreti, da živimo v času socialnih stisk. Izhodišče politike socialnega varstva je, da je naloga države in lokalnih skupnosti predvsem zagotavljanje takšne razmere, ki bodo posameznikom v povezavi z drugimi v družinskem, delovnem in bivalnem okolju omogočale ustvarjalno sodelovanje in uresničevanje njihovih razvojnih možnosti, da bodo s svojo dejavnostjo dosegali tako raven kakovosti življenja, ki bo primerljiva z drugimi v okolju in bo ustrezala merilom človeškega dostojanstva.

Kadar si posamezniki ali družine zaradi različnih razlogov socialne varnosti in blagostanja ne morejo zagotoviti sami, so upravičeni do določenih pravic iz socialnega varstva.

Po Zakonu o vojnih veteranih imajo vojni veterani, ki izpolnjujejo pogoje, pravice, ki so v osnovi namenjene tudi reševanju socialnih vprašanj. Tako na primer veteranski dodatek, dodatek za pomoč in postržbo, zdravstveno varstvo, priznanje pokojninske dobe ...

Z Zakonom za uravnoteženje javnih financ (ZUJF) se je poseglo v številne zakone, tudi v Zakon o vojnih veteranih. Spremenili so se pogoji do pridobitve pravice do zdravstvenega varstva. Ob podani zahtevi za oceno ustavnosti določbe, ki je to ureditev spremenila, je Ustavno sodišče odločilo, da izpodbijana ureditev ni v neskladju z načelom varstva zaupanja v pravo, ker za ta poseg obstaja stvarni razlog, utemeljen v prevladujočem in legitimnem javnem interesu, t.j. ogrožena finančna zmožnost države za zagotavljanje te in drugih socialnih dajatev, in da sprememba ureditve varstva vojnih veteranov ne prizadene prekomerno, saj je zakonodajalec pravico pridržal za socialno ogrožene. Kasneje so sledile spremembe predpisov, tako Zakona o vojnih veteranih in Zakona o izvrševanju proračuna 2016/17.

Za leto 2017 se ocenjuje, da bo pravica do zdravstvenega varstva zagotovljena vsem vojnim veteranom, ki sicer izpolnjujejo splošne pogoje za pridobitev pravice po zakonu. Pravica do zdravstvenega varstva je po vseh posegih v Zakon o vojnih veteranih edina pravica, ki lahko pripada vojnemu veteranu ne glede na socialno ogroženost po doseženi starosti 55 let oziroma prej, če so popolnoma nezmožni za delo.

Nesporno je, da kadar so časi hudi, so hudi za vse. Ustrezno varstvo pravic naj se izvaja v okviru možnosti. V zgodovini vsakega naroda so dogodki, ki ne smejo biti pozabljeni, ne glede, kako kdo ocenjuje njihov pomen.

Kako si razlagate status vojnega veterana v primerjavi z ostalimi člani društva oziroma zveze (domoljubnih) združenj ?

Pogoje za pridobitev statusa vojnega veterana določa Zakon o vojnih veteranih. Z vidika sofinanciranja dejavnosti veteranskih društev oziroma zveze veteranov, v katere se vključujejo tudi tisti, ki nimajo statusa veterana, je zaradi oblikovanja meril za financiranje dejavnosti iz državnega proračuna prav gotovo pomembno, da se upošteva predvsem program društva ali zveze vojnih veteranov, ki zagotavlja dejavnost javnega pomena in število članov - vojnih veteranov ter ne nazadnje premoženje, ki ga ima v lasti društvo ali zveza. Prav je, da je pozornost osredotočena na člane s statusom vojnega veterana, če gre za financiranje iz državnega proračuna. V te namene se sedaj izvajajo javni razpisi za sofinanciranje dejavnosti društev zaradi pravične delitve proračunskih sredstev. Temelji, ki so zapisani

v statutih večina veteranskih društev, pa so v večini ohranjanje spomina na odporništvu slovenskega naroda v boju za narodov obstoj, osamosvajanje in uspešna obramba.

Kako so bili podeljeni statusi društva, ki delujejo v javnem interesu na področju vojnega veteranstva posameznim društvom, in ki nimajo večinskega članstva veteranov, ampak politikov ("domoljubov"), oziroma v svojem temeljnem aktu niso imeli zapisano, da delujejo na področju veteranstva – ZVSO na primer?

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je v preteklosti posameznim društvom oziroma zvezam izdalo odločbe o podelitvi statusa društva v javnem interesu na podlagi Zakona o vojnih veteranih in Pravilnika o kriterijih za podelitev statusa društva, ki delujejo na področju vojnih veteranov in urejanju vojnih grobišč. Zakon o društvih je navedeni pravilnik razveljavil. Kasneje se je podeljeval status društva na podlagi Zakona o društvih in Zakona o vojnih veteranih. Tako tudi za primer, za katerega sprašujete. Združenju za vrednote slovenske osamosvojitve je bil podeljen status društva, ki deluje v javnem interesu na področju vojnih veteranov, na področju obrambe, kulture, vzgoje in izobraževanja ob prehodnem soglasju Ministrstva za obrambo in Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport.

Na področju vojnih veteranov je bilo ugotovljeno, da deluje v javnem interesu, na podlagi temeljnega akta in programa društva, ki zagotavlja dejavnost javnega pomena, zlasti na področju socialno-zdravstvenega skrbstva članstva, ohranjanja zgodovinskega izročila, skrbi za ohranjanje vojnih grobišč, mednarodne dejavnosti ter na podlagi širše družbene aktivnosti v določenem obdobju, iz katere je bilo razvidno, da delovanje presega interese njegovega članstva. Iz vsakoletnih poročil o delu združenja je razvidno, da je izvajalo programe, projekte in druge aktivnosti za uresničevanje namena in ciljev, ki so v javnem interesu.

Ali so po vašem mnenju potrebne spremembe v Zakonu o veteranih in katere?

Do osamosvojitve Republike Slovenije je bilo varstvo vojnih veteranov urejeno z zveznimi predpisi in republiški predpisi. Navedena ureditev je bila zastarela, saj ni upoštevala novih dejstev, ki so nastala z osamosvojitvijo Republike Slovenije in agresijo nanjo leta 1991. Zato je bilo potrebno zagotoviti celovito zakonsko ureditev z enim zakonom – Zakonom o vojnih veteranih. Oddaljenost od ureditve je velika. Zakon se je spreminjal, saj je širil kategorije vojnih veteranov.

Vse kategorije so nastale v sodelovanju z Ministrstvom za obrambo, Ministrstvom za notranje zadeve in upoštevanjem stališč nevladnih organizacij, tako tudi vaše. Seveda se z izvajanjem zakona v praksi pogosto pokažejo možnosti izboljšave tega, zato podpiram vse spremembe, ki so utemeljene.

POHOD KUM – TRIGLAV 2016

Zasavski veterani opravili 7. Lojzov pohod od Kuma do Triglava in se hkrati udeležili 31. spominskega pohoda na Triglav.

Tudi letos se je dobra desetina veteranov zasavskih veteranskih združenj (OZVVS Zasavje, Policijskega veteranskega društva Sever Zasavje, Združenja borcev za vrednote NOB in Zveze slovenskih častnikov Zagorje) odločila opraviti zahtevno pot od Kuma do Triglava. Posebno počaščeni so bili naši veterani letos, saj jih je na vsej poti spremljal Janez Kunstelj, glavni organizator in koordinator spominskih pohodov na Triglav.

Vsem poznavalcem skupine pohodnikov pri OZVVS Zasavje seveda ni potrebno posebej poudariti, da so si možje tudi letos izbrali novo traso.

Po dosedanjih šestih različnih poteh od Kuma do Triglava je težko še najti pot, ki bi bila čisto samosvoja, ne da bi se kakšen del ponavljal. Tako so se letos odločili pohod podaljšati za en dan in so namesto v nedeljo pohod začeli v soboto. Tej odločitvi je botrovala ideja, da bi se robu kranjske nižine približali severno, tako da bi prečkali Menino planino ter šli preko Kamnika in pod obronki Krvavca do vojašnice v Kranju.

Kaj pravzaprav te može drži skupaj, da že sedmič vztrajajo in prehodijo pot, dolgo od 170 pa do 205 kilometrov, kolikor so jih opravili letos?

Prav gotovo je to tovarištvo in prijateljstvo mož, ki se pred vojno za Slovenijo skorajda poznali niso, so pa strnili vrste leta 1991 in od takrat naprej so medsebojne vezi le še čvrstjše in lahko rečemo, vsako leto pristnejše. Vztrajajo tudi zaradi ljubezni do gora in prelepe slovenske zemlje, ki jo na ta način še bolje spoznavajo in tudi zaradi stikov z naključnimi prebivalci, ki jih srečajo ob poti in pogovorov z njimi. Pa zavest in dejstvo, da pot še zmorejo!

Zbor za pohodnike je bil 2. julija 2016 ob sedmi uri zjutraj na Kumu. Bila je sobota in lepo poletno jutro. Najemnik koč na Kumu - lansko leto najboljša med slovenskimi kočami - Roman Ledinek je pohodnike in prijatelje, ki so jih prišli tega jutra vzpodbujati in pospremiti na pot, pogostil z odličnim prigrizkom, čajem, kavo, vsakemu pohodniku pa je podaril prav za to priložnost polnjeno žganje za »hudo priliko«.

Po predaji pohodnega prapora in fotografiranju so jo Vojko, Nesti, Silvo, Vidko, Gregor, Marko, Sašo, Mirko, Branko, Janez, Ivan, Mojmir, Jano, Tone in Matjaž mahnili proti Hrastniku, Kalu in Mrzlici, Branko s spremljevalnim vozilom pa proti Reški planini. Pred domačo hišo sredi Hrastnika jih je že pričakal predsednik OZVVS Zasavje Božo Majcen s hladnim pivom in cvičkom. Prijalo je, saj je sonce neusmiljeno žgalo. Kmalu za Bobnom se pot korajžno pokonci postavi in prvič se dodobra oznojijo. Po dobrih štirih urah, s postanki seveda, so že na Kalu na kosilu. Nekaj čez drugo uro krenejo proti Mrzlici na popoldansko kavico, postanek naredijo še na Podmeji in se tako poslovijo od Zasavskega hribovja. V Dom pod Reško planino prispejo malo čez osemnajsto uro.

Povečerjajo, potem pa pripravijo program za sprejem novince med pohodnike. To je bil seveda star pohodniški in hribovski maček, Janez Kunstelj iz Gorij. Pripravili so mu krajši kviz in ker se je seveda dobro odrezal, je za nagrado dobil svežo tortico v obliki globusa. Tu jih je Branko zaradi žalostnega dogodka doma zapustil, po robo pa pride naslednji dan Tenki.

Nedelja, drugi dan pohoda. Že zarana dežuje, pred pohodniki pa kar dolga in naporna pot. Krenili so nekaj pred sedmo uro, ves čas upajoč, da se bo zvedrilo. Vendar brezupno ... Oblaki in megla kar visijo. Pa gredo. Morajo. Koča na Menini planini vabi ... Vmes še postanek na Vranskem – morda se bo le zvedrilo? Se, za trenutek, a oblaki zmagajo in so radodarni z dežjem. Veterani pa kar naprej. Načrtovalci tega dela poti so jim namenili bližnjico po grapi, da bi

se nekaj višje priključili na uhojeno planinsko pot. Pa je bila kar dolga in precej mokra in zaraščena ... Seveda, fantje so to delali zgodaj pomladi, ko še vegetacija ni tako bujna. Pa je šlo. Z malo nerganja in zabavljanja. Tudi vreme je imelo vpliv. Pa vendarle so se priključili na planinsko pot in končno prišli do Jeseničnika in potem čez preval Slopi do Biba planine ter približno pol štirih popoldan do koč na Menini planini, kjer jih je že čakal Tenki.

Veseli, da se bodo lahko preoblekli v suha oblačila in nekoliko pogreli v koči. Od Biba planine pa do Koče na Menini je poleg dežja pihal tudi hladen veter. Sledila je dobra večerja in po skoraj tridesetih, delno hribovskih kilometrih pošten spanec.

Ponedeljek se je odel v jasnino in sonce. Vstajanje ob petih in po zajtrku ob šestih odhod proti Kranju. Jutro je bilo prijetno sveže, kot nalašč za hojo. Prijetno je bilo prečkati Menino, pot se je le malo dvigovala, pretežno se je spuščala. Da bi ne hodili po glavnih cestah, so se pri Tomanovi planini umaknili v breg, se tako izognili sestopu na Črnivec in nadaljevali pot po grebenu in tratah proti Studenci in se spuščali v Markovo, kjer jih je pričakal Tenki, da so se nekoliko osvežili, odžejali in sanirali pridobljene poškodbe. Pot so nadaljevali po cesti proti Vrhpolju in Kamniku ter čez Tunjiško gričevje proti Cerkljam in v Kranj. Tega dne so prehodili okrog 46 kilometrov, malo pred Kranjem presegli sto kilometrov, ki so jih simbolično obeležili v gostišču Pri Viktorju, kjer so tudi večerjali. Prespali pa so v vojašnici v Kranju.

Četrty dan jih je čakala pot dolga le dobrih petindvajset kilometrov. Zato so si privoščili eno uro daljši spanec in so vstali ob šestih. Pot jih je vodila skozi Spodnjo in Zgornjo Besnico proti Jamniku na obronku Jelovice.

Nekje med Šiško in Nemiljami so jo mahnili v gozd in po gozdni stezi krajšali pot krajšali proti Jamniku. Naredili so nekaj več poti, ker so se morali vračati, kajti načrtovalca tega dela poti takrat ob »izvidovanju« nista imela označevalca ...

Bilo je spet smeha in zabavljanja, seveda hudomušnega, ki pa sta ga fanta junaško prenesla. Najvažneje je bilo, da sta skoraj vseskozi vedela, kje so.

In prišli so do Jamnika. K sreči jih je tudi Tenki našel in ponudil ohlajeno pijačo! Kraljevsko so se počutili! Za Jamnikom so jo mahnili pod Mihovo goro proti Zidani skali na Kroparski gori in za Črnim vrhom proti Partizanskemu domu na Vodiški planini. Tu so se »odduškali«, oprali, obnovili garderobo, se najedli in prenočili. Vmes so naredili še natečaj za najbolj polomljeno pot, kamor so vključili brhke gospe, slučajne pristopnice na Vodiško planino. Rezultat je bil seveda popolnoma objektivni in zmaga-la je ravno pot tega dne ... Bila je še liga »zabijanje žeblja«, šele potem so odšli spat. Petega dne vstajanje ob petih, bogat zajtrk in odhod proti Rovtarcu. Kratek postanek in malica, potem pa naprej proti Bitenjski planini, spet kratek oddih in naprej skozi Korita, po komaj zaznavni poti do Save Bohinjke. Bilo je sicer nekaj natolcevanj, vendar je načrtovalca tega dela poti svoje delo opravil s kirurško natančnostjo. Pri Plavžu je skupino že čakal Tenki z ohlajeno pijačo – dobro je dela!

Skupina se je napotila po desnem bregu Save Bohinjke do slapa Grmečice. Del skupine se je napotil nad slap, nekaj pa se jih je sezulo in so Grmečico prebredli. Skupaj so se napotili pod Ajdovskim gradcem v Bohinjsko Bistrico. Tu so se dobili s predstavniki bohinjskih veteranov. Skupaj so poklonili pred spomenikom padlih partizanov v drugi svetovni vojni in nadaljevali pot do Rebra, kjer je veliko pokopališče padlih v prvi svetovni vojni in veterani so počastili spomin na padle vojake. Večer so preživeli ob gledanju tekme evropskega prvenstva Portugalske in Welsa.

V četrtek, 7.7. so vstajali ob šesti uri, saj trasa do Rudnega polja ni tako dolga. V trgovinah so si nabavili še nekaj »provianta« za naslednje dni, zajtrkovali in odšli proti Pokljuki. Mahnili so jo čez Podjelo do planine Zajamniki in čez Rušev vrh na Rudno polje. Planina Zajamniki je lepa, vzdrževana in predvsem živa. Kar nekaj časa so si vzeli za ogled in fotografiranje. Od Zajamnikov dalje je prevzel vodenje Janez in skupino, kljub kibiciranju, natančno pripeljal do Rudnega polja, do vojašnice. Tu so se vselili v najboljšo sobo, se stuširali in preoblekli. Medtem so prišli še Kristina, Branko, Sašo in kolesar Grega in se jim pridružili. Večerjali so v hotelu, kjer so tudi spremljali nogomet. Naslednji dan so načrtovali vstajanje ob štirih in odhod na goro ob petih, tako, da so se kar kmalu pobrali v postelje.

Krenili so po klasični poti proti Jezercem in čez Studorski preval do Vodnikove koče ter nadaljevali na Planiko. Počitek in naskok na Triglav. Večina gre čez Mali Triglav na vrh, Janez in Mojmir pa se odločita za vzpon po Gorjanski, to je čez Škrbino na vrh Triglava. Ta dva sta se malo zataknila v Planiki, tako da so ju na vrhu že nestrpno čakali. Ko je Janez prišel na vrh, je imel priložnostni govor, nekaj članov Partizanskega pevskega zbora z dirigentom Francem Gornikom je zapelo, z njimi pa tudi vsi pristopniki na gori. Potem pa proti Kredarici. Ugotavljali so, da je letos v primerjavi s prejšnjimi leti občutno manj planincev na Triglavu, tako da je bila pot navzdol sorazmerno »gladka«. Na Kredarici so se sešli s člani Policijskega veteranskega društva Sever Zasavje, s pohodniki Ankaran – Triglav in drugimi.

Zasavski severaši so jih pričakali s primerno hladnim pivom in so nazdravili na ponovni uspešni podvig zasavskih veteranov. Malček pred četrto uro popoldan se je pričela proslava na Kredarici. Sodelovali so Pihalni kvartet Slovenske vojske, združena

zbora Pohodnikov Ankaran – Triglav in Partizanskega pevskega zbora, pridružila pa sta se jim še zasavska veterana Tone in Matjaž. Med prapore so letos povabili tudi pohodno zastavo zasavskih veteranov. Po proslavi so Zasavci nadaljevali pot do Staničeve koče, kjer so imeli večerjo in prenočišče. Z oskrbnikom so se veselo sešli kot stari znanci in dobri prijatelji. Veselo druženje v koči je kar trajalo, tako da so skoraj pozabili na zapovedano tišino. S polurno zamudo so se počasi spravili spat.

Vstajanje naslednjega dne, to je v soboto 9.7., je bilo zapovedano ob petih, malce zajtrka in obvezni čaj, pa hajd v dolino. Na Rudno polje so prišli dovolj zgodaj, tako, da so se imeli čas dodobra ocediti in urediti. Skupaj so odšli na golaž in pir, potem pa v vrsto za slavnostno povorko na prireditveni prostor. Osrednja proslava je bila na biatlonskem stadionu, kjer se je skoraj štiristo pohodnikom pridružilo več tisoč ljudi, med njimi tudi Jakob Medja, z 88 leti najstarejši pohodnik, ki je bil letos na vrhu, bil pa je že tridesetič. Kot posebna gostja je bila tudi Vlasta Vidic, članica partizanske patrolje, ki je 1944 leta razvila na vrhu Triglava slovensko zastavo. Zbrane je kot slavnostna govornica nagovorila Luigia Negro, predsednica Slovenske kulturno-gospodarske zveze in Zveze slovenskih kulturnih društev za Videmsko pokrajino, sicer Rezijanka po rodu in je precejšen del govora imela v rezijanščini.

Zasavski veterani so se torej s pohoda vrnili celi in zdravi. Na Rudno polje jih je prišel iskat avtobus, z njim pa njihovi najbližji s predsednikom Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Zasavje Božom Majcnom. Po vmesnem postanku na avtocestni črpalki so jih peljali v Naš hram v smučarsko kočo pri kisovških skakalnicah. Tu so imeli večerjo in predali pohodno zastavo predsedniku v hrambo – do osmega pohoda!

MM

Slike: Vojko, Silvo in Tenki

Pohod Ankaran - Triglav

K SREČI JE PRILETEL V SKALO

Pršut smo pri Aljaževem stolpu rezali osemnajstič. Gianija Žalca (v zeleni majici) je ob sestopi s Hribaric, s pršutom v nahrbtniku, zaustavila skala.

Poklonili smo se partizanskim obhodnicam, ki so od pomladi do jeseni 1944 na vrhu Triglava razobesile slovensko trobojnico z zvezdo in mejni kamen kraljevine Italije je letel čez Severno steno v dolino Vrat. In poklonili smo se srčni Brojanovi ekipi gorskih reševalcev, ki je na Aljaževem stolpu 25. junija 1991 zvečer razobesila slovensko trobojnico z novim grbom. Tem simbolno veličastnim dogodkom v zgodovini slovenskega naroda smo se pohodniki Ankaran – Triglav poklonili osemnajstič zapored. Osemnajsto leto od morja do 2864 metrov visokega simbola slovenstva, Triglava. In na Pokljuki je drugo soboto v juliju vedno veličastno. Proslava, ki pronica globoko v srce. Luigia Negro, Rezijanka, kulturnica in narodna buditeljica, je v slavnostnem govoru, brez svetobolja in leporečja, vsem nam iz Slovenije izžarela ljubezen do slovenstva, korenin, soljudi. Do bivanja, ki ni rožnato, polno preprek in trpkosti in v drobnih uspehih lepo. Ljubezen do Rezije, Benečije, vsega slovenskega in spoštovanje do vseh drugih.

Krenili smo 2. julija ob petih zjutraj izpred vojašnice Mornariškega divizionja v Ankaranu. Začuda je z nami krenil Stojan Marčeta, ki je pustil za seboj 80 let in bil že dvanajstič zapored z nami. Vedno smo bili ponosni nanj, ker je bil starosta. Nikdar se ni med pohodi potožil in bil vedno iskren prijatelj in tovariš. Letos ga nismo pričakovali, ker je imel veliko težav z nogo. Krenili smo hitro in šepal je z nami. Na Škofijah nas je pričakala Marjetna Popovski z njeno pevsko skupino. Pred leti nam je poklonila pesem-himno in jo z dekleti zape-

la: „Korak za korakom“. Lepa in sporočilna. V čast preznojenim in ožuljenim. Vlado Ličen, ki vsa leta vodi pohod, je poklical Stojana na privzdignjen del pločnika pred gostilno in mu predal pohodniško srajco z napisom in steklenico. „Stojan, hvala, da si bi vsa ta leta z nami ...“ Slovo. Noga ne uboga srca. Stojana smo objeli, se poslovili in krenili proti Tinjanu, Ospu in v Kastelcu posedeli pri Vladu Andrejašiču. Več let je bil v logistiki in na njegovi turistični kmetiji vedno počivamo. Čez Beko smo šli do Krvavega potoka na kosilo. Gostila nas je županja Saška Likavec Svetelšek.

Čez Bazovico smo prišli do Zavoda za gašenje v Sežani, kjer so nas pogostili veterani Brkinov in Krasa, spali pa smo v prenovljenih prostorih zavoda, kjer je bilo nekoč poveljstvo mejnega bataljona JLA. V jutranjem mraku smo krenili proti Predmeji. Predsedniku OZVVS Slovenska Istra Valterju Vilerju je stara poškodba tetive preprečila nadaljevanje pohoda. Neznosno je bolelo in noga ni ubogala. Ni šel domov. „Za logistiko bom še dober“, in je naslednje dni skrbel za hrano, pijačo, ležišča. Vreme se je kisalo proti Danam, prave plohe pa ni bilo. V Kazljah zajtrk, v Raši postanek in po dolini Branice in skozi Gabrje do Vrtovč. Tam smo na veliki kmetiji pri Branku in njegovi družini vedno dobrodošli. Kot običajno smo prišli utrujeni in lačni. Tokrat nismo jedli pri njih, ker so nas povabili veterani iz Velikih Žabelj na domačijo k Frenku. Kosilo je bilo grofovsko in vzdušje prisrčno. V vročini smo nadaljevali proti Stomažu. Strm vzpon po asfaltu je trajal in trajal in nato še čez slano blato in v hrib, nikjer vsaj malo ravnine.

Letos ni bilo hudo, ker niti en dan ni bilo pasje vročine. Najtežje je bilo leta 2003, ko je temperatura prekoračila 38 stopinj Celzija in smo kar hodili, se borili s strmino in v nos je udarjal neprijeten vonj po talečem asfaltu. Letos je bilo veliko lažje. Na vrhu vasi Stomaž, pri zadnji domačiji, je vodovodna pipa s hladno vodo. Domačinka, ki gre proti osemdesetemu letu, nam nastavi pred hišo pod latnik stole in po umivanju in hlajenju posedemo ter hladimo podplate. Vsak kilometer asfalta jih bolj razžari. In drugi dan pohoda ga je okoli 12 kilometrov. Na Predmejo prisopihamo po trinajstih, štirinajstih urah hoje. Spimo v velikem prireditvenem šotoru „Društva Gora“. Vsako leto nas prijazno sprejmejo in organizirajo prenočišče, Avto Batič, ajdovsko podjetje pa nas pogosti. Letos so nam kuhali v koči nad Tiho dolino, kjer smo več let zapored prenočevali. Tudi v šotoru je lepo. Če ne piha. Letos je močno pihalo, tako da so bili udarci platna, kot bi kdo tolkel na mali boben. Hrup nas je skozi noč večkrat predramil.

Ponedeljkovo jutro ni bilo tako mrzlo kot prejšnja leta. Skozi Malo Lazno, Lokve in Čepovan smo pripešačili do stotega kilometra. Kratka slovesnost, fotografiranje in naprej do Mosta na Soči, Tolmina, Korit Tolminke. Kot vsako leto nas je gostil župan Občine Tolmin Uroš Brežan, in prišli so tudi vetarni, predsednik OZVVS Gornje Posočje Metod Ciril Leban in sekretar Vito Berginc ter novinar Miloš Batistuta. Pri Polukču, gostilni pri Koritih, je vedno lepo. Nekateri se okopajo v ledenomrzli Tolminki, manj hrabri pa se stuširamo na Policijski postaji Tolmin. Spimo na vojaških ležalnikih v restavraciji, pod napuščem pred lokalom in nekateri na prostem.

Od Polukča krenemo dve uri kasneje kot običajno, saj gremo le do Planine Razor. Štiri ure hoda. In pa planini se zaženejo fantje iz logistike v kuhinjo. Upravnica je vedno prijazna in dovolj. Razvajajo nas s hrano, dobrotami. Uredimo in zložimo nahrbtnike. Z nami je Ana Miler iz OZVVS Gornja Gorenjska. Gostja pohoda, ki si skoraj vsako leto izbori status gostje, da se znoji z nami. Kot nalašč ima rojstni dan prav med pohodom. Pripravili smo ji prisrčno slavje, ki ga ne bom opisoval. Bilo je veselo in

Čez Hribarice proti Tržaški koči na Doliču.

hudomušno. Takšno kot Ana. Pred leti bi ubrano zapeli. Pohodniškega kvinteta ni več. Najmlajši, Klavdij Bembič, baritonist, se je poslovil 3. januarja 2013, kar nas je vse globoko prizadelo. Vedno je ustvaril izjemno prijetno in pristrčno vzdušje. Obdarjen je bil z duhovitostjo. Vinko Kljun in Toni Umek, tenorja, ne hodita več, ker jima zdravje ne dopušča, Mitja Bordon, drugi tenor, ima vsako poletje preveč naročil in dela. Zapeli pa smo kjerkoli, kadarkoli, na pohodu in na raznih prireditvah. Tako lahko prepevam solo. Ne prepevam.

Stojan Marčeta je svoj dvanajsti pohod zaključil na Škofijah in prejel darila iz rok Vlada Lična in Bojana Rovška, ki sta bila na vseh osemnajstih pohodih.

Čez Globoko, Konjski preval in Komno smo krenili proti Sedmerim jezerom. Lani nas je na pol poti, na kraju, kjer ni ne drevesa ne spodmola, presenetila toča. Izenada so se vsuli ledeni kosi, veliki kot pest. Uspel sem potegniti dežnik iz nahrbtnika in ga odpreti. Spodaj sta se stisnila še Ljubo Žilič in Safet Lulič. Nekaj udarcev smo že dobili, potem pa je lomilo in cefralo dežnik. Ko je toča prebijala platno, ni imela več prave moči. V dveh, treh minutah je ponehala. Nasproti sta prišla mož in žena. Nemca. On je krvavel. Kri mu je polzela po temenu, sencih in čelu. Krvavela so ramena, roki. Žena pa kot da ni bila na planem. Nekako nam je dopovedal, da je žena počepnila pod njega in se skrila pod njegov nahrbtnik. On pa je stal in jo ščitil.

Dobro smo prišli skozi. Krenili smo naprej in čez nekaj minut smo zaslišali zamolklo hrumenje. „Toča“! Stekli smo naprej in se pravočasno skrili pod skale. Spet nam je uspelo. Po desetih minutah hoje sem stopil čez skalo. Dvignilo me je v zrak in z glavo sem treščil v kamen. „Pustite me, naj malo poležim.“ Počasi sem se pobral. Tema je trajala le nekaj sekund. Prehitro sem se veselil. Toči nisem ušel, ker sem na njej telebnil. Na debelo jo je bilo in za skalo je nisem videl. V koči pri Sedmerih jezerih je bila maškera-da. Številni so imeli obliže po glavah, ramenih, rokah. Nihče pa ni bil tako potolčen kot Nemec. V koči nas tradicionalno sprejmejo kot drage jim goste. Lep občutek.

Drugo jutro smo krenili čez Hribarice, kjer je bilo še precej snega in nato po zasneženem melišču proti Tržaški koči na Doliču. Po

prvih korakih navzdol je spodneslo Džanija Žalca, ki je imel na hrbtu težak vojaški transportni nahrbtnik. V njem je tovoril pršut, pijačo in še vso svojo opremo. Jeklen in nabit s kondicijo je uspel z nogama toliko preusmeriti drsenje, da je po nekaj sekundah treščil v skalo. Sreča! Počasi se je skobacal nazaj. Majico gor, hlače dol in sanitetne storitve. Obliži in gaza čez rane in odrgnine in že je krenil naprej. Z nahrbtnikom. Skoraj vsi smo si naredili dereze. Ko smo prispeli na Planiko, smo želeli čim prej na vrh. Vreme je bilo vse slabše in čez Triglav so se podili črni oblaki. Pa nič!

V petek zjutraj smo krenili na Kredarico in ker je bilo vreme lepo, smo šli takoj na vrh. Narezali smo pršut, razvili pohodniški prapor, ovekovečili vrhunec osemnajstega pohoda s fotoaparati in nazaj na Kredarico. Popoldanska proslava je bila prej kot običajno, ker je bila vremenska napoved slaba. V soboto smo krenili na Rudno polje. Vso pot opravimo v pričakovanju tuširanja. To je nekaj najlepšega. V vojašnici na Pokljuki speremo s sebe znoj in vse kar se nabere od Tolmina. Na dnu nahrbtnika so čiste nogavice, spodnje perilo, srajca in brezrokavniki za svečane trenutke in lahka obutev. Nič več planinskih čevljev.

Ko odpojemo Vstajenje Primorske, je prireditev končana. Konec pohoda. Avtobus in skupaj s pohodniki Ankaran – Triglav krenemo domov.

Letos smo hodili: Denis Defaveri, Safet Lulič, Vlado Ličen, Samo Nučič, Janez Pajer, Zvezdan Šuber, Ljubo Žilič, Džani Žalac in Danijel Božič iz OZVVS Slovenska Istra in pripadniki Policijskega vetarnskega društva Sever za Primorsko in Notranjsko Milan Božič, Bogdan Babič, Aleksander Golubovič, Ernest Medved, Edvard Rubin, Ermin Kariž, Bojan Rovšek in gostja Ana Miler. Za logistiko so skrbeli Sandi Bečaj, Mitja Vezovnik, ki ga je zamenjal Valter Viler, Vlado Andrejašič in Milan Flavdija. Vsak pohodnik vplača 120 € prispevka za pohod. OZVVS in Sever prispevata po 400 €, zahvala pa gre tudi Slovenski vojski ter Policiji in številnim podpornikom, ki nas podpirajo vsa leta.

Danijel Božič

Marjetka Popovski in Dekleta s Škofij nam vsako leto pripravijo glasbeni sprejem.

**Vojna
za osamosvojitvev**

BOJNA POT ČETE ZA PROTIDIVERZANTSKO DELOVANJE TO KOPER

Četa za protidiverzantsko delovanje OŠ TO Koper (šifra enote 7022/10) je bila vpoklicana 24. 06. 1991 v večernih urah – približno ob 20.00 – na njeno MOB zbirališče v Vanganelu. Čeprav so bili občinski štabi občin Koper, Izola in Piran tik pred vojno ukinjeni in združeni v Območni štab TO Izola, smo se med osamosvojitveno vojno (in tako je še danes) teritorialci poimenovali po občinskih štabih. Zato poimenovanje Koprška protidiverzantska četa, in če boste govorili s Pirančanom, bo rekel Piranski diverzantski vod, Izolan pa Izolski protidiverzantski vod in tako naprej... Tudi pri poveljevanju smo se med vojno »opirali« na nekdanja občinska poveljstva TO in se počasi privajali na novo organizacijo poveljevanja. V TO pa je bilo vendarle ključno to, da smo se med seboj poznali in si zaupali.

Četa se je pripravljala na osamosvojitve Slovenije veliko prej. Uspesabljanja so potekala vsako leto, občasno tudi s takratno JLA. S svojo strokovnostjo, učinkovitostjo in mirnostjo pri reševanju zadanih nalog si je četa pridobila veliko zaupanje OŠTO Koper. Bila je izredno homogena, v njej so vladali prijateljstvo, zaupanje med poveljujočimi in drugimi pripadniki. Dobro smo se poznali, ker smo bili pogosto skupaj. Enota je bila izredno gibljiva, saj smo imeli kombije in terenska vozila. Vsa so bila v lasti pripadnikov čete. Sposobnost hkratnega premika celotne enote na drugo lokacijo je bila naša velika vojaška prednost. Protidiverzantska četa je bila v tistem času edina večja usposobljena in oborožena enota za takojšnje delovanje na območju slovenske obale. Že 28. 09. 1990 je bila enota vpoklicana na prevzem orožja in streliva. V tovarno CIMOS v Koprju (na območju Šalare) so nam člani poveljstva OŠTO Koper pripeljali zaboje z orožjem in strelivom. Vsak pripadnik enote je prejel avtomatsko puško 7,62 mm AB2 (kalašnikov) s potrdilom Občinskega štaba TO občine Koper, da dolži orožje. Potrdila so bila trakovi, široki približno štiri centimetre, zrezani iz listov velikosti A4. Na njih so bili napisani ime teritorialca, naslov in besedilo o posedovanju avtomatske puške. Na njem je bil tudi odtis majhnega žiga OŠTO Koper. Ob predaji listka so nam povedali, da ga lahko pokažemo samo slovenski milici, če nas zasačijo ali odkrijejo z orožjem. Nikomur drugemu, ker potrdilo za druge ne velja.

Pozorni, da moramo biti na KOS – vojaško protiobveščevalno službo – in tudi na družinske člane, da ne bi razkrili skrivnosti. Poveljujoči v enoti so dobili v hrambo tudi 16.000 nabojev za svoje oddelke oziroma vode. Orožje nas je prevzelo 84 članov PDČ, štirje pa so bili zaradi zadržanosti odsotni. Ko smo bili poklicani v boj, smo zato imeli prva dva dneva tri pripadnike neoborožene. Orožje, ki so nam ga razdelili, je bilo od zime 1989/90 shranjeno v Kubedu, v kleti poveljnika čete Bojana Vidalija oziroma njegovega očeta Romana Vidalija. Pred tem je bilo teden dni shranjeno v kombiju na dvorišču nad jaškom za popravilo avtomobilov. Vozilo v »okvari« ni bilo sumljivo. Bojan je bil

oborožen in imel je nalogo, da ga čuva. Po tednu dni smo orožje skrili v kleti. Orožje naše čete je ostalo v stražnici v Moretini in srečo smo imeli, da je poveljnik OŠTO Koper Andrej Koče zadržal orožje, ki so ga pripeljali iz vojaškega skladišča za vaje. Enota je bila od trenutka, ko so nas oborožili, stalno aktivna oziroma v pripravljenosti. Skoraj vsi smo imeli težave s hrambo orožja, doma smo imeli otroke, druge družinske člane in nobene varne omare oziroma posebnega prostora.

Danijel Božič je imel kalšnikov zavrt v časopis Delo in nato še v odejo. Vse skupaj je bilo spravljeno na dnu garderobne omare v spalnici. Otroka sta bila stara deset in osem let in ravno prav radovedna. Da ne bi izdala skrivnosti ali celo odnesla orožja na ulico, so vsako drugo nedeljo v dnevni sobi čistili avtomatsko puško. Mlajši sin je čistil in poliral rog za nastope s pihalnim orkestrom in ob njem sta s starejšim sinom čistila in podmazovala orožje. Nikoli nista izdala skrivnosti in nikoli povlekla orožja iz omare. Podobne zgodbe so se dogajale pri drugih pripadnikih čete. Enota PDČ je na Škofijh štela 87 mož, pridružil pa se nam je še častnik Izток Stančič iz občinskega štaba. Ob aktivnostih, ki jih je sprožala takratna JLA pred osamosvojitvijo, in takratni državni vrh (odvzem dokumentacije o nabornikih, miting resnice v Ljubljani, referendum o osamosvojitvi, Pekre, Ig), je bila enota vedno aktivirana in pripravljena v celoti ali po vodih. Ob koncih tedna je deloval najmanj štab, če ne deli ali cela četa. Izvajala je tudi zavarovanje Uprave za obrambo občine Koper, pred JLA je varovala dokumentacije o nabornikih. Dežurstva v enoti smo izvajali na območju Vanganela v stari osnovni šoli (najprej kot celota, nato v izmenah po vodih) ter na območju Marezig v Zadržnem domu krajevne skupnosti Marezige. Mesec dni pred osamosvojitvijo je poveljstvo enote izvajalo opazovanje in pregledovanje terenov na območju načrtovanega delovanja, da bi v primeru spopadov hitro in učinkovito dejstvovali in manevrirali. Enota se je intenzivno pripravljala na obrambo Grdina, Sočerge, Gračišča ..., da bi preprečila vdor enot JLA iz notranjosti Hrvaške Istre (zaustavitev bataljona iz smeri Umaga). 24. 6. 1991, ko je bila osamosvojitve Re-

publike Slovenije v sklepnih točki, je dobi enota okoli 20. ure vpoklic in do 21.00 je bila v skoraj popolni sestavi. Zbrali smo se na vnaprej določenem mobilizacijskem zbornem mestu pri opuščeni osnovni šoli v Vanganelu pri Koprju. Mobilizacijo smo vadili vsaj leto dni. Poziv je iz štaba dobil poveljnik čete. Po načrtu je obvestil tri podrejene in ti trije še vsak tri in tako po trojkah do zadnjega pripadnika enote. Imeli smo tudi načrt, kako izvesti mobilizacijo, če koga od trojke ni (zboli, ga zapre JLA ipd.). Četa je v jutranjih urah odšla na razmestitveno območje: prvi vod in poveljstvo čete na območje tovarne Lama (Dekani), 2. vod v Škofije, 3. vod na območje tovarne Iplasa (ankaransko križišče). Enota se je uredila in čakala na ukaze takratnega Območnega poveljstva TO, ki je nastal z združitvijo štabov TO obalnih občin. Enota je od 43. Obm. ŠTO Izola tu prejela tudi protioklepno orožje. Za 26. 6. je bila načrtovana vaja na območju med Škofijami in Tinjanom. Ko smo šli na ogled terena, smo nekaj po poldnevu naleteli na kolono vojakov JLA, ki so pešačili od Črnega kala čez Tinjan na Moretine (obmejna stražnica – karavla). Nismo imeli dovoljenja, da ukrepamo. Namesto da bi jih razorožili in zajeli, smo lahko le spremljali njihov premik. S 26. na 27. 06. 1991 (ali s 25. 6. na 26. 6. – tako navajajo viri!), ob približno ob eni uri zjutraj je enota dobila ukaz, da zavzame mejni prehod Škofije.

Na položajih smo bili odaljeni od njih le nekaj metrov. Prišlo je tudi do pogovora med nami in pripadniki JLA. Rekli so, da ne bodo streljali, če mi ne odpemo ognja, in da naj jugoslovansko zastavo pustimo na drogu. Na mejnem prehodu se je enota tudi popolnila s strelivom, kar so oni opazovali. Ker smo imeli prepoved bojnega delovanja, smo šele tu napolnili okvirje kalašnikovk. Kasneje so pripadniki JLA svoje položaje zapustili in se umaknili višje v hrib proti Hrvatini oziroma Božičem. Mejni prehod je medtem nemoteno deloval in bil odprt, tako da je promet potekal nemoteno. Četa je imela organizirano tudi protioklepno zasedo ob glavni prometnici, ki je vodila na mejni prehod. Enemu naših so popustili živci, ker sta si z vojakom merila v prsa na kakšen meter razdalje. Morali smo ga umakniti iz čete. Zatem smo dobili ukaz, da se z mejne čete umaknemo, ker se je je milica okrepila in prevzela nadzor. Enota se je tako morala v zgodnjih dopoldanskih urah (približno ob 8.00) umakniti z mejnega prehoda Škofije. Opozorimo naj, da mejni prehod ne bi prišel v roke JLA, če bi s skupnimi močmi – z milico – zavarovali mejni prehod. Po odhodu z mejnega prehoda se je četa premaknila v rajon Miši (Dekani–Rižana), kjer naj bi varovali barikado, ki je bila postavljena na glavni cesti.

Zaradi slabega sodelovanja oziroma koordinacije med poveljstvom ObmŠTO in milico, je enota, kljub svoji mobilnosti, z zamudo prišla na območje naloge. Zvečer se je enota namestila v rajonu tovarn Iplasa in Lama, 27. 06. 1991 pa se je enoti pridružil stotnik Stančič Iztok iz ObmŠTO. Ko smo bili pri Miših, sta nas preletela helikopterja. Čeprav bi ju lahko zrušili ali vsaj zajeli moštvo ob desantu na ankaranski Bonifiki, nismo smeli dejstvovati. Imeli smo prepoved uporabe orožja, kar nas je togotilo in spravljal v pasiven položaj. Zatem smo šli na Škofije in presekali povezavo Moretinov z mejnim prehodom Škofije. Enota je bila razporejena in je blokirala mejne stražnice – karavle Moretini, Božiči in Plavje. Zvečer 28. 06. 1991 se je enota pripravila na zavzem poveljniške karavle Moretini. Hkrati naj bi napadle tudi druge enote, tako da bi zavzeli vse stražnice hkrati. Kakšnih sedem minut pred napadom je prišel ukaz o umiku oziroma prekinitvi akcije. Videli smo, da je iz koprške smeri v stražnico pripeljal vozilo Citroen XM. Domnevali smo, da je bil to vzrok prekinitve, ker je v karavlo prispel

koprski župan. Karavla bi zagotovo padla, ker so bili obkoljeni vojaki in njihovo poveljstvo tik pred vdajo. Z nekaj (opozorilnimi) strelji bi bilo vsega konec. Kasneje smo izvedeli, da je bila akcija prekinjena zaradi groženj JLA z letalskimi napadi in raketiranjem Iplasa. Tega dne je milica na Škofijah zajela podpolkovnika Isakoviča in še tri pripadnike JLA. Bojan Vdali, Valter Viler in Vojko Valič naj bi vse štiri prepeljali s postaje milice v Koprju na zaslišanje na milico v Izolo in od tam naj bi jih na Baredih predali TO. Medtem pa je prišel ukaz, da jih pustimo v Izoli, ker so med tem stekla pogajanja o zamenjavi teh štirih pripadnikov JLA za kriminalističnega inšpektorja, ki ga je JLA zajela na Škofijah. Naslednji dan (29. 6. 1991) se je na Škofijah, na ovinku pod cerkvijo, zgodil spopad, v katerem je bil udeležen prav ta podpolkovnik. Z mejnega prehoda Škofije so se napotili v smeri Koprja. Pri vaškem trgu so jih na nadzorni točki ustavili in zahtevali, da se vrnejo na mejni prehod. Obrnili so in na ovinku pod cerkvijo je kapetan JLA spustil rafal proti vasi. Zarezgetalo je iz vseh strani. Še z enim pripadnikom JLA je bil ranjen podpolkovnik, trije so bili mrtvi.

Zjutraj 29. 6. 1991 so miličniki poskusili zaustaviti BOV (bojno oklepno vozilo) pred ankaranskim križiščem, ki je neposredno po spopadu krenilo na Škofijah z Debelega Rtiča v pomoč enoti JLA na Škofije. Poveljnik bojnega vozila je na silo poskusil zaobiti barikado in zapeljal v jarek za odvajanje vode z njiv. Kljub temu da se ni mogel spraviti iz jarka, je usmeril orožje na teritorialce (Koprski diverzantski vod) in streljal z mitraljezom po njih. Miličniki so zahtevali pomoč, ker niso imeli protioklepne oborožitve. Poveljnik Bojan Vidali je ukazal stotniku Iztoku Stančiču, naj ostane pri policistih in strelja na oklepnik. Za zavarovanje stotnika je določil 2. oddelek 1. voda. Obenem smo na nasprotni strani postavili še eno protioklepno zasedo z dvema pripadnikoma enote. BOV smo onesposobili s tremi strelji. Zvečer (ob mraku) je zarezgetalo z mejnega prehoda iz browninga 12,7 mm (protiletalski mitraljez). Klestilo je po zidovih, strehah, fasadah, drevju ... Nihče ni bil resno ranjen, le kriminalist Toni Umek je pocedil nekaj kapelj krvi, ker mu je šrapnel (drobec srajčke izstreljene krogle) prebil usnjen opasač in se mu zadril v kožo. Pas, s šrapnelom v njem, hrani za spomin. Četa je nato krenila proti Škofijam in se namestila v Zadržni dom.

Nekateri smo bili brez spanja po štirideset, petdeset ur. Popadali smo po tleh in uro, dve spali. Podobno se je zgodilo, ko smo umaknili vod na nogometno igrišče Dekani. Fantje so popadali in zaspali. Preutrujenost je bila huda. Pred očmi so začele poplesavati bele kroglice. Postajali smo nevarni, ker smo bili preizčrpani. Nevarni sebi in okolici. V smeri Božičev je bil vkopan vod JLA z breztrajnima topovoma, petimi dnevni in dvema nočnima ostrostrelcema. V smeri Plavij sta prežala na nas dva dnevna in nočni ostrostrelca. In še veliko vojakov z običajno pehotno oborožitvijo. Od sovražnika smo bili oddaljeni 150 do 300 metrov. K sreči nismo plačali davka preutrujenosti in nezbranosti, ki iz tega sledi. Poleg tega pa smo bili dva dni skoraj brez hrane. Dobili smo konzervo paštete in kos kruha. Pripeljali so nam jo, dobro hrano, in pustili kilometer ali dva stran. Niso nas obvestili in polne termuse vozili nazaj v Stavbenikovo menzo v Izolo. S premirjem sta prišla hrana in tudi nekaj spanca. Bojnega znaka Luke ni prejel noben pripadnik čete.

Zapisali: Bojan VIDALI, poveljnik PDČ, Valter VILER – namestnik poveljnika, Zvezdan ŠUBER – pomočnik poveljnika, Danijel BOŽIČ – pomočnik poveljnika, Žarko VIDALI – poveljnik pov. oddelka

VETERAN

Glasilo Zveze veteranov vojne za Slovenijo
Rojčeva 16, 1000 Ljubljana

Glavni urednik

Kam in zakaj je odšla digniteta majorja slovenske vojske ?

V skladu z uredniško politiko in zakonom o medijih prizadeta veterana Združenja Sever za Koroško in ZVVS prosiva, da objavite najin odziv na pisanje Gorenšek Maksimilijana, ki ste ga objavili v 52. številki glasila Veteran, kljub vašemu avtoritarnemu zapisu v 49. številki Veteran-a, da zaključujete polemiko na straneh vašega glasila.

Takrat se vam je zapisalo, da pisanj veteranov Verstovška in Čepija ne boste objavili, ker naj bi bila neprimerna in žaljiva, čeprav to sploh ni res. Objavili niste niti pisanj veteranov Fajmuta in Kakerja....ki niso bila v ničemer žaljiva. S tem dejanjem je glavni in odgovorni urednik glasila Veteran eklatantno kršil določila Kodeksa novinarske etike.

Pisanje Gorenška, ki ste ga objavili v 52. številki glasila Veteran izpolnjuje vse znake kaznivega dejanja zoper čast in dobro ime po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije. Zapis izkazuje tudi nivo avtorja, ki je na ravni »gostilniškega opraviljivca« in nekoga, ki je (kot se mu je zapisalo na str. 32) boj na Holmcu opazoval iz »bivše« opazovalnice. Poveljujoči vendar poveljuje, ne opazuje. Do tega zapisa je namreč izjavljal, da je bil v času spopadov na Holmcu poklican na razgovor v 83. Območni štab TO. Sicer je pa Maksimiljan Gorenšek prevzel vlogo poveljnika 62. Koroškega odreda »šeše« 13. julija 1991, pa še to na podlagi moledovanja, da je/bo ostal brez službe v Palomi. Do takrat je bil namreč le »opazovalec«, kot se mu je ne/hote zapisalo.

Digniteta majorja Gorenšek Maksimilijana, ki je v 48. številki glasila Veteran sramotno žalil borce Holmca in popolnoma prezrl vlogo milice, pa se konča z največjo »pritlehnostjo«, ko Haliloviču očita, da je poslal miličnike brez njegove vednosti v ognjeno past. Gorenšek je prespal ali pa pozabil, da je ukaz o zavarovanju nekaterih mejnih prehodov v državi izdalo Predsedstvo Republike Slovenije, operativno pa je bil načrt zavarovanja »točno« določenih mejnih prehodov opredeljen v akciji »KAMEN«, ki sta ga za mejo z Republiko Avstrijo v strogi tajnosti pripravila in izdelala pokojni polkovnik Slovenske vojske Štefan Šemrov in Zlatko Halilovič v pisarni UNZ Slovenj Gradec.

Tudi »hvalisanje« Gorenška, kako je on izdal ukaz o napadu na stražnico Holmec ne »pije« tople vode ali pa je tudi to dejanje prespal ali pa pozabil, zaradi preveč vnetega »opazovanja«. Vsi sodelujoči v bitki na Holmcu (milica in TO), ki smo se 27. junija 1991 ob 19.00 uri zbrali v bivšem gostišču na Poljani, smo tja prišli z nedvoumnim ukazom mag. Viktorja Krajncja, poveljnika Zahodno-štajerske pokrajine in vodjo koordinacijske podskupine, da moramo 28. junija 1991 ob 4.00 uri napasti stražnico Holmec.

Ali je Maksimilijan Gorenšek lagal v glasilu Veteran št. 48. in 52. ali je lagal v dopisu, naslovljenem Ministrstvu za obrambo, Sektorju za vojaške zadeve pod šifro:01-01/2006 z dne 17. marec 2006, ki ga je v imenu predsedstva Združenja veteranov vojne za Slovenijo, Območje mežiške doline podpisal on, v imenu Pokrajinskega odbora ZVVS za Koroško pa predsednik Viljem Donau in se nanaša na posredovanje predlogov za priznanja na osnovi Pravidnika o priznanjih ministrstva za obrambo, naj presodijo bralci glasila Veteran ?

V tem dopisu, ki obsega 19. strani je na strani 2. zapisano TUDI naslednje:

Združenje veteranov vojne za Slovenijo, območje Mežiške doline in Pokrajinski odbor ZVVS za Koroško, na podlagi določil »Pravidnika o priznanjih ministrstva za obrambo« (Ur.l. R.S., št. 41-1935/1995) predlagata ministru za obrambo RS, da za izjemne zasluge, hrabrost in uspehe v vojni, krepitvi obrambe ter ohranjanju časti in dobrega imena veteranov vojne za Slovenijo, ob 15. obletnici vojne za Slovenijo, veteranom vojne za Slovenijo, območje Mežiške doline podeli predlagana priznanja, ki jih prejmejo:

1. Poveljnika in člani poveljstva združene bojne skupine enot TO in milice, za izjemno uspešno poveljevanje, izkazano hrabrost v bojih za zmago na Holmcu 27/28. junija 1991 ter posebno požrtvovalnost v bojnih akcijah TO in milice na Koroškem:

1. ČASTNI VOJNI ZNAK

Zlatko HALILOVIČ, poveljnik bojne skupine milice

3. SREBRNO MEDALJO GENERALA MAISTRA Z MEČI

Branko BREZOVNIK, namestnik poveljnika BS enot milice

Oba predlagana prejemnika priznanj sedaj ne veva, kakšne zgodovinske spremembe so se zgodile pri predlagatelju od leta 2006 do njegovega prvega intervjua v letu 2013, ki ga je podal v 48. številki glasila Veteran. Bitka na Holmcu se je namreč končala 28. junija 1991 ob 10. 50 uri. Kje in zakaj se je izgubila digniteta nekega majorja ?

Eppur si muove.....

Podgora, 19. oktober 2014

Mag. Zlatko Halilovič in Branko Brezovnik, univ.dipl.prav.

P.s.: Spoštovani urednik glasila Veteran. V skladu z Zakonom o medijih objavite vsebino najinega zapisa v nespremenjeni vsebini.

Spoštovane bralke in bralci veteranke in veterani!

Polemiko s Koroške na naših straneh z objavo teh dveh dopisov nepreklicno zaključujemo.

Kot že ugotavlja eden od dopisovalcev, naj bi pisanje enega od udeležencev polemike izpolnjevalo vse znake kaznivega dejanja, za razsojanje tega pa ZVVS ni pristojna, zadoščenje si bosta morali obe strani, ki polemizirata glede stališč, pač poiskati na pristojnem mestu.

Opomba uredništva

Policijsko veteransko društvo Sever za Koroško, Francetova 9, 2380 Slovenj Gradec

Glasilno Zveze vojnih veteranov Slovenije
Rojčeva 16, 1000 Ljubljana

Glavni urednik

Protestno pismo

Spoštovani!

Policijsko veteransko društvo Sever za Koroško izraža oster protest nad delom vsebine objavljene v glasilu Veteran št. 48, Portret veterana: Maksimiljan Gorenšek-Koroška, »Holmec je zmaga TO« in še posebej ostro protestiramo nad vsebino Odgovora Maksimiljana Gorenška na zapis v 49. številki glasila Veteran, objavljenega v glasilu Veteran št. 52. Po prvem članku objavljenem v glasilu Veteran št. 48 smo poskušali umiriti strasti pri naših članih in občanih Koroške, v dobrobit odličnim medsebojnim odnosom med vsemi veterani na Koroškem. Še posebej pa smo delili mnenje uredništva glasila Veteran objavljenega v 49. številki, v rubriki Pisma bralcev, na strani 26, ki se je odločilo, da po objavljenih odgovorih v tej številki zaključuje polemiko na straneh glasila. Zato se s pisnim protestom tudi nismo odzvali. Obžalujemo pa, da je Uredništvo spremenilo svojo odločitev ter v 52. številki glasila Veteran, na treh straneh (31-33) objavilo Odgovor na zapis v 49. številki glasila Veteran, ki ga je napisal g. Maksimiljan Gorenšek. Ta članek je ponovno povzroči veliko ogorčenje veteranov PVD Sever za Koroško, pri delu veteranov ZVVS in občanov zaradi zapisanih neresnic, nesmislov, zavajanj, podtikanj in žalitev. Članek je nevreden kakršne koli javne objave, še najmanj pa objave v glasilu Veteran. Še vedno smo prepričani, da časti vredno glasilno Veteran ni, ter ne more biti prostor za objavljanje nebuloz in insinujacij, ter manipulacij zgodovinskih dejstev s strani posameznika, ki bi tako želel predstavljati »edino resnico« na način, da bi znana zgodovinska dejstva in nesporne dokaze, spreverčal ter spreminjal brez argumentov - na podlagi neresnic ter vsebin »gostilniških debat«. Z našim protestom želimo uredništvu, predvsem pa bralcem glasila Veteran, jasno sporočiti, da ne bomo pristajali na nikakršna spreverčanja zgodovinskih dejstev, na podtikanja o nepravilnih odločitvah in ravnanjih veteranov ter na širjenje laži in žalitev veteranov - članov Policijskega veteranskega društva Sever za Koroško. Z širjenjem neresnic se počutimo posebej prizadeti, še zlasti, ko se s sočutjem spomnimo padlih soborcev - miličnikov, ki so na pragu domovine darovali svoja življenja za „samostojno Slovenijo“. Tako ne bomo nikoli dovolili, da se iz krute usode „boja na Holmcu 91“, ki je zagotovo najbolj tragično zaznamovan zgodovinski dogodek borbenih aktivnosti milice in TO na Koroškem, pišejo ocene, ki služijo za nerazumljiva medsebojna podtikanja, s ciljem diskreditacije borcev - veteranov in s tem tudi veteranskih organizacij. Bodimo spoštljivi do naše osamosvojitvene zgodovine, naših padlih herojev, ranjenih, soborcev in svojcev!

Policijski veterani posebno spoštljivo in s ponosom gledamo na svojo zgodovinsko vlogo, ki smo jo v obdobju osamosvajanja Republike Slovenije opravili profesionalno, z velikim čutom odgovornosti ter domoljubja za našo samostojno Slovenijo. Po udariti želimo, da je bitka na Holmcu zmaga milice in TO, in ne samo TO, kot ste v naslovu članka zapisali v 48. številki glasila, seveda ob pomoči občanov in civilnih struktur. Pri tem posebej izpostavljamo Reševalno službo Koroške, katere delavke in delavci so v času spopada pokazali izjemno hrabrost in požrtvovalnost. S tem pisanjem ne želimo polemizirati o nesmislih, ki jih je avtor zapisal na treh straneh v 52. številki glasila, marveč želimo pojasniti zgodovinska dejstva na Koroškem:

- 27. In 28. Junija 1991 je mejni prehod Holmec branilo skupaj 72 miličnikov, od tega jih je bilo 35 v objektu mejnega prehoda in v ožji blokadi v neposredni okolici, ostali miličniki so bili v širši blokadi območja. V teh številkah niso všteti miličniki posebne enote milice (PEM), ki so v dneh pred spopadom kot okrepitev pomagali zavarovati mejni prehod.
- Konkretne obtožbe posamezniku, da je miličnike poslal v ognjeno past oz. da jih je po nepotrebnem poslal v ognjeni pekel, je neresnična avtorjeva trditev, ki dejansko potrjuje, da avtor razmer ni poznal v času dogajanja in jih ne pozna še danes, ko je minilo že več kot 23 let. Te v celoti zavračamo.
- Odločitve o zavarovanju mejnega prehoda Holmec ter skupne borbene aktivnosti enot milice in TO usmerjene proti stražnici Holmec in JA, so sprejemali in ukazovali nadrejeni v PŠTO v Celju ter operativnem štabu milice (UNZ) v Slovenj Gradcu, kar pomeni da sta bila g. Halilovič in g. Gorenšek, kot starešini, le „izvajalca ukazov, tudi borbenih, svojih nadrejenih poveljstev“.

V času osamosvojitve je bila naloga milice tudi zavarovanje mejnih prehodov. Operativni štab UNZ Slovenj Gradec je odločil, da za zavarovanje mejnih prehodov Holmec, Vič in Radelj dodatno fizično popolni z miličniki vojnih enot milice (VEM). Na tri prehode so bili 25. 6. 1991, za zavarovanje zamenjave mejnih tabel in zamenjave državne zastave, v okrepitev poslani še pripadniki posebne enote milice (po en oddelek), ki so v takšnem sestavu opravljali dodatno varovati mejnih prehodov, še dve noči. Glede na razmere, ki so se 27. 6. 1991 na Koroškem nenehno spreminjale, so se temu sledile tudi odločitve operativnega štaba UNZ Slovenj Gradec, o taktičnem razporejanju vojnih enot milice. Na mejnih prehodih so se vse pogosteje krepile grožnje pripadnikov JA in ultimati miličnikom, o predaji mejnih prehodov JA, sicer bodo zavzeli mejne prehode z vsemi bojnimi sredstvi. Tako sta v okrepitev miličnikom Postaje mejne milice Holmec, bila poslana dva oddelka vojnih enot milice iz Postaje milice Slovenj Gradec, Postaje milice Ravne na Koroškem in Oddelka milice Mežica ter Črna na Koroškem. Na mejni prehod Vič pri Dravogradu je bila poslana posebna enota (PEM) UNZ Slovenj Gradec ter miličniki in rezervni miličniki iz Postaje milice Slovenj Gradec in Dravograd. Mejni prehod Radelj pa so okrepili dodatni miličniki VEM Postaje milice Radlje ob Dravi, Oddelka milice Muta in Podvelka. Varovanje in obramba mejnih prehodov na Koroškem je bila opredeljena tudi v akciji »Kamen«. V tej zvezi so bili skupaj s predstavniki TO izdelani načrti, kjer so bile opredeljene naloge milice in TO. Ali avtor omenjenega članka pozna vsebine teh načrtov nam ni znano, domnevamo pa, da ne, saj bi bilo njegovo razumevanje dogodkov pri obrambi mejnih prehodov, lahko drugačno. Žrtve iz vrst miličnikov v spopadu za obrambo mejnega prehoda Holmec so bile prevelike, da bi dovolili, da lahko tako lahko in neodgovorno posameznik širi neresnice o poteku dogodkov in soborcu očita krivdo za dejanja, ki jih nikoli ni storil in tudi ni mogel storiti ter tako izrablja medijski prostor. Takšna ravnanja so zavržna in vredna obsojanja, za kar tudi proti takšnemu načinu komuniciranja med veterani, ostro protestiramo. Pri tem moramo poudariti vzorno sodelovanje med PVD Sever za Koroško z vsemi odbori ZVVS na Koroškem ter Pokrajinskimi odbori ZVVS za Koroško, na temelju medsebojnega spoštovanja in ohranjanja vrednot osamosvojitve, na vseh področjih skupnega delovanja. Zato verjamemo, da takšne eskapade posameznika, tega odličnega sodelovanja, ne bodo „skrhale“.

Spoštovani glavni urednik glasila Veteran, prosimo vas, da v skladu z Zakonom o medijih, naš protest objavite v nespremenjeni vsebini.

»DOMOVINO SE VEDNO BRANI!«

*Zvone Ulcej; Holmec, 1999), Sl. Gradec, 16.9. 2014
Upravni odbor PVD Sever za Koroško*

OD NAS SO SE POSLOVILI

*Veteransko omizje se prazni. Bodimo ponosni na svoje viteze, na njihovo delo
in jih ohranjajmo v trajnem spominu.*

*»Ko vaše zaželimo si bližine, gremo tja v ta mirni kraj tišine,
tam srce se tiho zjoče, saj verjeti noče, da vas več med nami ni.*

*Čeprav vaš glas se več ne sliši, beseda vaša v nas živi,
povsod vas čutimo mi vsi ...*

Med nami ste.«

Od našega omizja so se poslovili:

OZVVS BELA KRAJINA

Dušan Bricelj, 1954 – 2016

Franc Schweiger, 1955 – 2016

Jurij Mihelič, 1940 – 2016

Alojzij Štampfelj, 1952 – 2016

Branko Jurman, 1955 – 2016

Janez Dragoš, 1935 – 2016

Anton Draginc, 1956 – 2016

Pavel Štefanič, 1958 – 2015

OZVVS GROSUPLJE

Marjan Vatovec, 1955 – 2016

Silvo Piškur, 1961 – 2015

Miloš Mehle, 1964 – 2015

Joško Hrovat, 1950 – 2015

Milan Kovačič, 1939 – 2016

OZVVS KAMNIK

Janez Škorjanc, 1939 – 2015

Janez Volkar, 1960 – 2015

OZVVS KOČEVJE

Štefan Colnar, 1953 – 2015

Franc Kordiš, 1955 – 2016

Jože Ožanič, 1958 – 2016

PODATKI O DAVČNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

Davčna številka

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni davčni urad, izpostava)

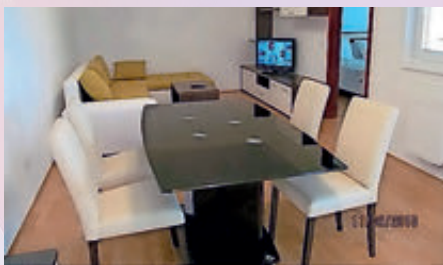
ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)

V/Na _____, dne _____

podpis zavezanca/ke

Počitniška apartmaja ZVVS v Termah Vivat

Zveza veteranov vojne za Slovenijo je lastnica dveh apartmajev v Termah Vivat v Moravskih toplicah. Apartmaja sta na voljo za vse člane Zveze veteranov in njihove družinske člane od začetka letošnjega leta (na fotografijah prilogah si je mogoče ogledati tudi notranjost in zunanost obeh apartmajev).

Apartmaja ponujata gostom udobje za sproščujoč in aktiven odih ter sta od hotela oddaljena približno 50 m. V depandansi je sicer več apartmajev, vse sobe so klimatizirane, imajo satelitsko TV, telefon, wi-fi, mini bar, kopalnico s prho, WC-jem, sušilcem za lase in teraso. Vsak apartma razpolaga z lastno teraso, razen mansardnih apartmajev, ki so izvedeni v dupleksu. V apartmajih je položen lamelni parket v barvi hrasta.

Cena najema apartmaja (do 4 osebe) je 49,90 €/dan. Možen je tudi najem v obliki polpenziona (samopostrežni zajtrk in večerja) za ceno 29,90 €/osebo.

Zdravilna voda

Iz globin termalnih vrelcev Term Vivat izvira edinstvena zdravilna bela in črna termalna voda. Bazenski kompleks Term Vivat obsega približno 2.000 m² vodnih površin z notranjimi in zunanji bazeni. Notranji del bazenskega kompleksa obsega rekreacijski bazen z izplavalnim kanalom s termalno vodo, masažnimi bazeni in otroškim bazenom.

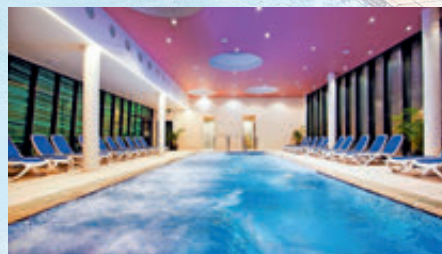
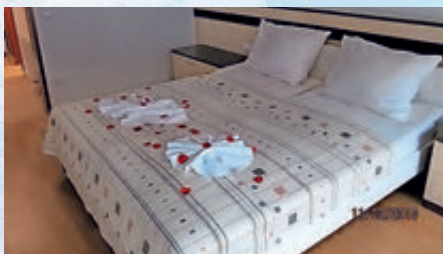
Ločen notranji bazenski kompleks z »belo« in »črno« termalno vodo ter nešteto vodnimi masažami in prostornimi počivališči

je namenjen izključno odraslim osebam za popolno sprostitve v čudovitem bazenskem okolju. V zunanjem delu bazenskega kompleksa se nahajajo olimpijski bazen s termalno vodo, natur bazen z edinstveno črno zdravilno termalno vodo in otroški bazen.

BAZEN	TEMPERATURA
Notranji + povezava z zunanjim	33 – 35 °C
Olimpijski bazen	25 – 27 °C
Bazen s črno termalno vodo	38 – 39 °C
Whirlpooli	36 – 37 °C
Otroški bazen	33 – 35 °C
FKK terasa	33 – 35 °C

OBRATOVALNI ČAS	
Ponedeljek - četrtek	9.00 – 20.00
Petek - sobota	9.00 – 22.00
Nedelja	9.00 – 20.00
Nočno kopanje pet.–sob.	19.00 – 22.00

V ceno je vključeno neomejeno kopanje v zunanjih in notranjih bazenih s termalno vodo.

Dodatne ugodnosti za člane Zveze veteranov zajemajo:

- 20-% popust za storitve wellnes centra in salona tajskih masaž,
- 10-% popust v a la carte restavraciji Vita,
- 10-% popust na zdraviliške storitve,
- 10-% popust na frizersko-kozmetične storitve in
- 15-% popust za Green Fee na golf igrišču Livada v Moravskih Toplicah.

Rezervacija apartmajev se izvaja preko rezervacijske službe v Termah Vivat, kontaktna oseba je Silvija Gajšek, na tel. št.: 02/538-21-00 ali 02/538-21-08, e-pošta: silvija.gajsek@vivat.si.